

C V E T J E
V R T O V S V · F R A N C I Š K A

Vsebinska 3.-4. številka: Priprava na posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu 33. — Na Oljski gori 35. — Vprašanja o pobožnosti sv. križevega pota 35. — Fiat Marijinega Srca 37. — Navdihij tretjerednikom 38. — Kako so pred sto leti pri nas opravljali križev pot 40. — Serafinske zvezde 41. — Velikonočna 42. — Frančiškanska cerkev v Ljubljani 43. — Pobožnost sv. Frančiška 45. — Frančiškanski misijoni (priloga) 47. — Sv. Bernardin Sienski 51. — Cerkev — naša mati 53. — Božji smehljaji 55. — Ali ni zadostno delo duhovnikov? 56. — Srce naše vere — sveta maša 57. — Iz moje celice 59. — Po serafinskem svetu 60. — Albanska mladenka 61. — Pax et bonum 64.

Bezugspreis ganzjährig 18 Lire.

Einzelne Nummer 3.— Lire. Für den Unabhängigen Staat Kroatien 60 Kune. Erscheint zweimonatlich. Mit Genehmigung der kirchlichen und Ordens-Behörden herausgegeben von der Franziskaner-Provinz des hl. Kreuzes. — Vertreter P. Odilo Hajnšek OFM, Provinzialprokurator. — Schriftleiter P. Odilo Hajnšek OFM. — Schriftleitung und Verwaltung des »Cvetje« in Laibach, Franziskanerkloster. — Postcheckkonto Nr. 11.495. Druck bei Ljudska tiskarna in Ljubljana (Josef Kramarič).

Celoletna naročnina 18 lir.

Posamezna številka 3.— lire. Za Nez. Hrvatsko 60 kun. Izhaja dvomesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja frančiškanska provincija sv. Križa. — Zastopnik p. Odilo Hajnšek OFM, prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek OFM. — Uredništvo in upravnništvo »Cvetje«, Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka ček. rač. 11.495. Natisnila Ljudska tiskarna, Ljubljana (Jože Kramarič).

Rimsko serafinski koledar za l. 1944

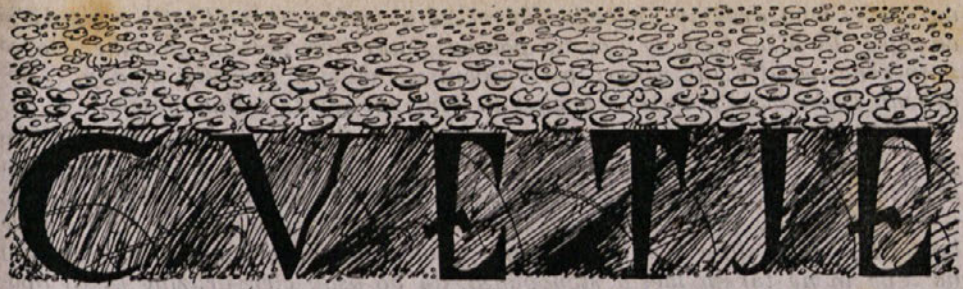
Marec — Sušec

1	S		Kvatre	17	P		Patricij, škof
2	Č		Neža, dev.	18	S	PO.	Salvator, sp.
3	P	VO.PO.	Križev pot, KV.	19	N	VO.PO. X	4. postna. Jožef ženin Marije Device
4	S		Kazimir, sp., KV.	20	P		Kulbert, škof
5	N	PO.	2. postna, kvatrna	21	T		Benedikt, opat
6	P	PO.	Koleta, dev.	22	S	PO.	Benvenut, škof
7	T		Tomaž Akv., c. uč.	23	Č	Čm.	Oton, škof
8	S		Janez od Boga, sp.	24	P		Gabrijel, nadangel
9	Č	PO.	Katarina, dev.	25	S	VO.PO.	Marijino Oznanjenje
10	P	Čm.	40 mučencev	26	N	PO.	5. postna, tiha
11	S		Janez in Krištof, sp.	27	P		Janez Damaščan, c. uč.
12	N		3. postna	28	T	PO. X	Janez Kapistran
13	P	Čm.	Agnel, sp.	29	S	Čm.	Ivana, vd.
14	T		Bonaventura, sp.	30	Č	PO.	Peter Reg., sp.
15	S		Klemen Dv., sp.	31	P		Mati Božja 7 žalosti
16	Č		Hilarij, m.				

April — Mali traven

1	S		Hugo, škof	16	N		Bela nedelja
2	N	VO.PO.	Cvetna nedelja	17	P	Čm.	Anicet, p. m.
3	P	VO.	Rihard, škof	18	T		Andrej, sp.
4	T	VO.PO.	Izidor	19	S	Čm.	Konrad, sp.
5	S	VO.	Vincencij Fer., sp.	20	Č	Čm.	Božidar, sp.
6	Č	VO.PO.	Veliki četrtek	21	P		Konrad, sp.
7	P	VO.PO. ††	Veliki petek	22	S	Čm.	Frančišek, sp.
8	S	VO.PO.	Velika sobota	23	N	PO.	2. povel.
9	N	VO.PO.	Velika noč	24	P	PO.	Fidelis, m.
10	P		Velikonočni ponedeljek	25	T		Marko, evang.
11	T		Leon Vel., p.	26	S		Varstvo sv. Jožefa
12	S		Julij, p.	27	Č		Peter Kan., sp.
13	Č		Hermenegild, m.	28	P	PO.	Lukezij, sp.
14	P		Justin, m.	29	S		Peter, m.
15	S		Helena	30	N	PO.	3. povel.

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena. X = popolni odpustek le za člane Frančiškanske misijonske zveze. †† = strogi post.

Priprava na posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu

Škofijski odbor peterih proih sobot, ki mu je poverjena naloga, da pripravi družine na posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu, je določil mesec marec kot bližnjo pripravo na družinske posvetitve, ki naj bi se vršile v aprilu in maju. V ta namen priobčujemo našim bralcem poglavje »Priprava na posvetitev« iz knjižice »Posvetitev družin brezmadežnemu Srcu Marijinemu«.

Posvetitev družine brezmadežnemu Srcu Marijinemu je pomemben mejnik, ki naj označuje važno razdobje v življenju krščanske družine. Da pa ne bo posvetitev samo lepa zunanja slovesnost in samo prisrčna in zapurna priporočitev Marijinemu varstvu, ampak bo segla globoko v duše, se mora vsa družina nanjo kar mogoče dobro pripraviti. Čim skrbnejša in temeljitejša bo priprava, tem bolje bo preobrazila srca, tem lepše sadove bo rodila.

S posvetitvijo prevzame družina nase svete dolžnosti. Da jih bodo vsi vestno in z veseljem vršili, se morajo za posvetitev vsi člani svobodno odločiti. Zato bo prva priprava na posvetitev, da se vsa družina domače in odkrito pogovori in naredi načrt za posvetitev. Najlepše bo, če razgovor o posvetitvi sproži oče, ki je gospodar hiše in družine, glava, ki naj vse misli, za vse skrbi. Drugje bo morda pogovor o posvetitvi napeljala pobožna mati, ki bi za Marijo rada ogrela moža, ki se za verske zadeve ne zmeni veliko, in otroke, ki jih vidi vedno v večji nevarnosti. Ponekod bodo dali pobudo otroci ali sin, ki je goreč in delaven član Kato-liške akcije, ali hči, ki je vneta članica tretjega reda ali Marijine družbe. Priliko za tak družinski razgovor bo dalo vabilo in priporočilo domačega dušnega pastirja ali pa že posvečena sosedova družina.

Ko je družina glede posvetitve enih misli, naj si za posvetitev izbere pripraven dan. Posebno primeren bi bil kak Marijin praznik ali spominski dan v družini, kot n. pr. obletnica poroke, dan prvega obhajila otrok ali godovni dan očeta ali matere. Seveda se lahko določi tudi vsaka nedelja ali vsak drug dan, ko se more vsa družina zbrati in jo duhovnik lahko obišče. V vaseh in po soseskah, kjer se hoče posvetiti več družin, je najlepše, da se posvete vse isti dan. Za take skupne posvetitve so prav primerni nedeljski popoldnevi Marijinih mesecev maja in oktobra. Tu naj bi sodelovala vsa vas. Po nekaterih krajih imajo lepo navado, da se istočasno posvete vse družine ene vasi. Najprej v cerkvi, če je v vasi, ali pri vaški kapelici duhovnik blagoslovi slike in kipe Marijinega Srca za vse hiše, ima skupno

na vse zbrane družine nagovor, potem ga s petjem in molitvijo spremljajo od hiše do hiše, kjer se opravi posvoda posvetitev dotične družine. Ko so posvečene vse družine v vasi, vsi vaščani v zahvalni procesiji odidejo v podružno cerkev ali k vaški kapelici in tam zapoje zahvalno pesem.

Družina si umisli kip ali lepo podobo Marijinega Srca, ako je še nima. Ta podoba bo zunanji znak, da je odslej Marija mati vsem, ki se v tej družini rode, delajo, trpe, umirajo. Mati v veselih in žalostnih urah, v uspehih in ob času hudih preizkušenj, v žoljenju in ob smrti. Ta slika bo odslej poleg slike Srca Jezusovega glavna podoba v stanovanju, zato naj bo lepa in na takem mestu stanovanja, da bo vsak člen družine takoj opozorjen: Pri nas je Mati in Gospa — Marija.

Vzporedno s temi zunanjimi pripravami pa naj gre duhovna priprava src. Ta je še važnejša. Vsa družina naj se v tem času o posvetitvi dobro pouči. Vsak člen mora dobro vedeti, zakaj se bodo posvetili in kakšne dolžnosti bodo nase sprejeli. Dobro bi bilo, ako bi vsak pazljivo prebral knjižico »Posvetitev družin brezmadežnemu Srcu Marijinemu«.

Neposredna priprava na posvetitev pa naj bo tridnevna v čast Materi božji, ki naj jo opravlja družina zvečer po končanem delu. Eden izmed členov naj iz zgoraj omenjene knjižice glasno prebere prvi večer poglavje: Marija v družini, drugi večer: Družina v šoli brezmadežnega Marijinega Srca, tretji večer pa: Dolžnosti Marijinemu Srcu posvečenih družin. Nato pa družina skupno zmoli rožni venec ali pa litanije Matere božje ali pa litanije brezmadežnega Srca Marijinega.

V času priprave naj se poravnajo vsa nesoglasja med posamezniki in med sosednimi družinami, če bi morebiti katera bila. Za Marijin prihod v družino morajo biti vsa srca kar najlepše pripravljena. Kjer bo gospodovala Kraljica miru, ne sme biti nikakih razprtij, niti najmanjšega nesoglasja.

Na dan posvetitve naj vsi člani družine prejmejo sv. obhajilo. Darujejo naj ga v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu za blagoslov in varstvo nad družino, obenem pa v zadoščenje za vse žalitve, ki so mu bile prizadejane v družini.

Dan posvetitve je velik družinski praznik, zato naj bo v hiši kakor ob velikih praznikih v cerkvi, ko je vse v cveticah in lučkah. Soba naj bo lepo očiščena in primerno okrašena. Vsi naj bodo praznično oblečeni. Če mogoče, naj se otroci nauče primernih govorčkov, deklamacij, pesmi... Ta del obreda je navadno najganljivejši, zato naj se skrbno pripravi. Čim slotesneje se ta lepa slovesnost opravi, tem globlji vtis napravi in tem bolj ostane v spominu. Prostor, kjer bo stala podoba ali kip, naj se okraši s cveticami in — če mogoče — s svečami, da je videti kot oltarček. Pripravi naj se blagoslovljena voda in vejica.

Če so v družini majhni otroci, ki se sami še ne morejo posvetiti, naj jih starši brezmadežnemu Srcu Marijinemu še posebej posvete s prav zanje zloženo »Posvetitvijo otročičev«.

Zdaj se kip Marijinega Srca ali podoba postavi ali obesi na določeni prostor, ki je kar najlepše okrašen. S tem je izpopolnjen domači oltarček, pred katerim se bo zbirala družina in opravljala skupne molitve. Na sredi križ, na desni strani podoba Srca Marijinega. Lepo je, ako se pri tem slovesnem povišanju zapojeta prvi dve kitici pesmi »Lepa si, lepa si, roža Marija« ali otroci Marijo pozdravijo kot Mater v domačem domu z deklamacijo.

Ko je podoba na svojem mestu, moli družina litanije Matere božje ali pa litanije Srca Marijinega. Potem se za morebitne odsotne člene moli očenaš in zdravamarija. Prav tako se moli za umrle člene

družine očenaš in zdravamarija. Gospod, daj jim večni pokoj — in večna luč naj jim sveti — naj počivajo v miru. Amen.

Končno duhovnik vsem navzočim podeli blagoslov:

Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina (križ) in svetega Duha naj pride na vas in naj na vas vedno ostane. Amen.

Za sklep zopet zapoje zadnji dve kitjici pesmi »Lepa si, lepa si, roža Marija«. S tem je lepa slovesnost bistveno končana.

Družinska listina in vpis v »Knjigo Marijinemu Srcu posvečenih družin«.

Da se ta važni družinski dogodek ohrani v trajnem spominu, se izpolni »družinska listina« ali diploma, na kateri se zabeleži dan posvetitve in jo podpišejo vsi navzočni člani ter duhovnik posvetitelj. Ta listina se da potem v okvir in obesi poleg posvetilnega oltarčka ali se hrani pri drugih družinskih listinah.

Druga, ravno tako podpisana listina, se pa izroči domačemu župniku, ki jo bo dal z drugimi vred vezati v posebno »Knjigo Marijinemu Srcu posvečenih družin«. Te knjige z napisom posameznih župnij se bodo potem ob določeni slovesnosti položile ob prestol brezijanske Marije Pomagaj. Tako bodo slovenske družine postavljene pod Njeno posebno varstvo.

JOŽE ROHOT.:

Na Oljski gori

Na Oljski gori Jezus moli.
Zavit je v temni plašč noči.
Tema kraljuje vse okoli
a Njemu gledajo oči:
Prestrašen vidi grehov morje,
ki kot vihar pred Njim besni.
Duha zakriva Mu obzorje
neskončna bol in On trpi.

Pred sabo vidi vse trpljenje,
kar ga do zdaj je pretrpel.
Kako sta grenka bol in trnje!
A zdaj najhujše bo začel.
Izdan od svojega učenca,
razbičan, kronan, zapljuvan;
bo križ oblila kri Mučenca,
ko petka bo napačil dan.

Vse storil je za rod človeški,
ose pretrpel, ose žrtvoval.
da enkrat v slavi bi nebeški
se z Njim bi slednji radoval.
Ko vidi, da bo kri prelita
zastonj za toliko ljudi,
objame žalost Ga velika
in On kroavi pot poti...

Srce ljubeče! Odpuščanja
Te prosi bedni zemski rod.
Vlij bol nam v srca: duh kesanja,
ker smo žalili Te Gospod.
Naj vsi odslej za Te živimo
in božje ljubimo Srce,
ter združeni s Teboj trpimo,
da grehov zbrisemo dolge.

Vprašanja o pobožnosti sv. križevega pota

Sveti postni čas je najprimernejši, da malo premislimo o Frančiškovi pobožnosti sv. križevega pota. Saj je znano, kako je naš oče sv. Frančišek goreče premišljeval trpljenje Gospodovo. Znano je tudi, da je Frančiškov red postavil v katoliški Cerkvi velik in pomenljiv spomenik: 14 postaj svetega križevega pota. Poskusil bom zdajle odgovoriti na nekaj najvažnejših vprašanj glede sv. križevega pota.

Kaj razumemo pod pobožnostjo sv. križevega pota? Pot, ki ga je prehodil Jezus, ko je šel obložen s težkim križem iz Jeruzalema

na goro Kalvarijo, in premišljevanje trpljenja, ki ga je moral prestati naš božji Zveličar na križevem potu. Večina ljudi, ki bi radi hodili za Jezusom po potu križa, ne pridejo v Jeruzalem, zato je naš oče Frančišek prišel na lepo misel, da bi prinesel postaje sv. križevega pota k nam, v naše cerkve, da bi verniki na preprost način obnavljali v svojih srcih trpljenje Kristusovo. Cerkev je to z veseljem pozdravila in sprejela ter je za pobožnost svetega križevega pota podelila bogate odpustke.

Kako je z odpustki sv. križevega pota? Do zadnjega časa smo bili glede teh odpustkov v veliki negotovosti, ker so se listine porazgubile in zgoarele. Zato je papež Pij XI. na novo določil odpustke za to pobožnost. Vsi prejšnji odpustki so odpravljeni in zdaj veljajo samo sledeči:

1. Kolikorkrat moliš sv. križev pot, si deležen enega popolnega odpustka.
2. Nadaljnji popolni odpustek dobiš, če isti dan, ko si opravil pobožnost sv. križevega pota, prejmeš tudi sv. obhajilo ali če v enem mesecu desetkrat moliš sv. križev pot in prejmeš sv. obhajilo, si deležen novega popolnega odpustka.
3. Nepopolni odpustek 10 let pa dobiš za vsako postajo sv. križevega pota, če si iz katerega koli vzroka pobožnost prekinil, za popolni odpustek je namreč treba pobožnost opraviti nepretrgoma.

Kateri so pogoji za odpustke sv. križevega pota? Sveti križev pot mora biti cerkveno veljavno postavljen in blagoslovljen. Postavljen mora biti na kraju, ki ga določi Cerkev. Križev pot se ne more veljavno postaviti privatno po stanovanjih. Lahko kot privatna pobožnost in kot okrask, toda odpustkov na tak privaten križev pot ni. Križev pot sme blagosloviti redno le predstojnik kakega frančiškanskega samostana in z njegovim pooblastilom duhovniki frančiškani. Škof ima ravno tako pravico veljavno blagoslovljati sv. križev pot v cerkvah svoje škofije.

V zadobitev odpustkov je treba premišljevat trpljenje Jezusovo, to je prav za prav glavni pogoj. Lahko premišljujemo to, kar je na postaji naslikano ali pa kar koli iz trpljenja Gospodovega. Nobena ustna molitev ni predpisana pri tej pobožnosti, lahko jih pa opravljaš iz molitvenika.

Papežev odlok pravi, da moramo pobožnost sv. križevega pota opravljati s skesanim srcem. To se pravi v stanu posvečujoče milosti. Saj tako vemo: kdor je v smrtnem grehu, je mrtev za nebesa in ne more biti deležen nobenega odpustka. Kdor je v smrtnem grehu, naj obudi popolno kesanje in potem moli sv. križev pot.

Nadaljnji pogoj za odpustke sv. križevega pota je, da se pomikaš od postaje do postaje, ker je to ponovljenje ali posnemanje križevega pota, ki ga je prehodil Jezus v Jeruzalemu. Če torej moliš križev pot sam privatno, je neobhodno potrebno, da greš od postaje do postaje, ako pa moliš križev pot skupno v cerkvi pri javni službi božji, ali tudi če se privatno zbero verniki k tej pobožnosti, je dosti, da se pomika od postaje do postaje tisti, ki moli naprej, ostali pa na svojih mestih vstajajo in poklekajo. Da sme pri javni službi božji duhovnik moliti sv. križev pot na prižnici ali pred oltarjem, ne da bi se pomikal od postaje do postaje, za to je treba posebnega dovoljenja iz Rima. Slovenske škofije imajo to posebno dovoljenje že blizu sto let.

Naslednji popolni odpustek dobiš s prejemom sv. obhajila brez posebnih pogojev.

Za nepopolni odpustek pri posameznih postajah, ako pobožnost pretrgaš, so isti pogoji kot za popolni odpustek. Ko je sv. Cerkev podelila te odpustke, je hotela poudariti, kako hvalevredno je, če moliš samo del križevega pota, ako nimaš časa, da bi opravil vso pobožnost.

Mnogi ljudje pa žive v takih okoliščinah, da ne morejo v cerkev, kjer bi se udeležili odpustkov sv. križevega pota. Tudi tem je Cerkev omogočila te bogate odpustke. Zadostuje jim namesto 14 postaj tako zvani postajni križ, ki mora biti blagoslovljen na odpustke sv. križevega pota. Vzrok je lahko zadosten, če si predaleč od cerkve, morda je cerkev večji del dneva zaklenjena; zato velja kateri koli pameten vzrok, da se lahko tega križa poslužiš. Moli pa se takole: Križ držiš v roki in moliš za vsako postajo očenaš, zdravamarijo in častbodi, to je 14 krat, dodaneš še 5 očenašev, zdravamarij in častbodi v čast peterim ranam Jezusovim, nazadnje pa pristaviš še en očenaš, zdravamarijo in častbodi po namenu sv. očeta — torej vsega skupaj 20 očenašev, zdravamarij in častbodi in si lahko deležen vselej popolnega odpustka, če še poleg tega premišljuješ trpljenje Gospodovo. Zapomni si: križ mora biti posebej blagoslovljen! Gotovo je tudi, da tisti, ki nimajo časa, da bi zmolili 20 očenašev, lahko dobe 10 let odpustka za vsak očenaš, zdravamarijo in častbodi, samo da drže v roki blagoslovljen križ.

Za bolnike je stvar še bolj olajšana. Tistim, ki niso zmožni, da bi molili očenaše za odpustke sv. križevega pota, je določeno, da blagoslovljeni križ samo poljubijo ali pogledajo s kratkim zdihljajem v srcu, in se ravno tako lahko udeležijo popolnega odpustka. Tak postajni križ je torej velikansko bogastvo za vsakega bolnika. Kako neizmerno bi lahko vsak obogatil svojo dušo in si zbrisal vse časne kazni za greh. Saj je ni nobene druge pobožne vaje, ki bi bila za bolnika, posebno za težko bolnega, tako primerna, tako lahka in tako bogata kot ta, ko je bolnik lahko deležen popolnega odpustka ne samo enkrat, kot pri odpustku za zadnjo uro, temveč večkrat, kadar koli opravi to majhno pobožnost v čast bridkemu trpljenju Jezusovemu! Ta pobožnost bi morala biti veliko bolj razširjena. Tretjeredniki naj jo razširijo!

P. SALEZIJ:

Fiat Marijinega Srca

Z novim letom, ki smo ga začeli v znamenju Marijinega Srca, nam je prevzvišeni ljubljanski vladika priporočil novo vrsto peterih prvih sobot. S pobožnim svetim obhajilom dajmo brezmadežnemu Marijinemu Srcu častno zadoščenje. Obenem pa se od Marijinega Srca naučimo voljno prenašati vse, kar koli bo prišlo nad nas.

Ob oznanjenju nadangela Gabrijela je prebl. Devica Marija glasno izrekla svoj vdani Fiat — Zgodi se. Kolikokrat pa je ob raznih, njej neumljivih dogodkih, onemela ter skrivnost ohranila v svojem Srcu. Tako je storila tedaj,

Marijino Oznanjenje s kronogramom

ko ji je pri napovedi Simeonovi meč presunil Srce; tedaj, ko je po dolgem iskanju slednjič našla svojega božjega Sina med pismouki in pismarji; tedaj, ko je njen ženin sveti Jožef blaženo v Gospodu zaspal; tedaj, ko jo je Njen božji Sin zapustil in začel javno učiti; tedaj, ko je spočetka zavrnil njeno prošnjo v Kani Galilejski; tedaj, ko je ob njenem in obisku sorodnikov dejal, da so njegovi bratje in sestre in tudi njegova mati vsi tisti, ki vanj verujejo; tedaj, ko je zvedela, da toliko pričakovani in napovedani Mesija ne žanje samo ne-hvaležnosti, ampak da mu celo strežejo po življenju. Marijino sočutno materinsko Srce je to močno bolelo, vendar ni vzdihovalo in tarnalo. Niti tedaj ni Mati božja nehala biti junaška v trpljenju, ko so ji Sina prijeli in obsodili v smrt. Ni samo od daleč gledala, kaj se godi, ampak šla je z njim pod križ in se vdala v božjo voljo tudi tedaj, ko ji je namesto božjega Sina postal sin učenec sv. Janez Evangelist in je njen Sin, Odrešenik sveta, izdihnil dušo na sramotnem lesu sv. Križa. Da, še tedaj, ko ga je sprejela mrtvega v naročje in so ga položili v grob, ni zgubila upanja. — Vemo, da je že na tem svetu bila poplačana za svojo vdanost: saj ga je, kakor pobožno verujemo, prva od mrtvih vstalega videla, v apostolskem zboru pa je zavzemala častno mesto. Še bolj se ji je njen božji Sin oddolžil na drugem svetu, ko jo je po veličastnem vnebovzetju kronal za kraljico nebes in zemlje.

Tudi nas čaka prebogato plačilo za našo vdanost v božjo voljo; zato pa tudi mi po zgledu Marijinega brezmadežnega Srca ob vseh težavah življenja izreka jmo vsaj tihi Fiat, če že ne moremo glasnega. Tako se zgodi!

Navdih tretjerednikom

Veliki teden — teden trpljenja

Sv. Cerkev imenuje veliki teden sveti teden, teden bolečin in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Z večnim žalovanjem Cerkve, z žalostnimi obredi, s prosečim glasom prerokov nas ti dnevi spominjajo, do kakšne skrajne meje je dospela ljubezen Kristusova.

Z nebes je stopil na zemljo, pretrpel nedoumljive muke, ki so mu jih pripravili ljudje, katerim je vedno skazoval dobrote. Potil je krvavi pot, vzel nase težki križ ter je pribit na križu umrl, umrl na sramotnem križu, ki so na njem do tedaj umirali le sužnji.

Vse to je storil in pretrpel, da bi nas oprostil satanovih okovov, da bi nam zopet pridobil posinovljenje božje.

Vsak tretjerednik naj bi po zgledu našega serafinskega očeta Franciška imel vedno pred očmi božansko žaloigro Gospodovega trpljenja. Trpljenje Jezusovo, rane božje, kri Kristusova in smrt božjega Sinu, to naj bodo dobremu tretjeredniku predmeti neprestanega razmišljanja.

Otrok Frančiškov! Če le moreš, bodi pri vseh cerkvenih obredih velikega tedna. Osvoji si občutje in vzklike Cerkve, ki spremlja Jezusa na vsakem koraku Njegovega trpljenja tja do mučeniške smrti na Kalvariji. Spomin na Jezusovo trpljenje in na njegovo smrt naj v tvoji duši in v tvojem srcu obnovi in utrdi ljubezen in sočutje.

Velikonočni apostolat

Kristusovo trpljenje se obnavlja in nadaljuje skozi stoletja. Kristjani nosimo Kristusovo ime, toda mnogi po krivici. Mnogi še vedno nadaljujejo z mučenjem božjega Zveličarja. Kdo bi si mislil? Gospoda žalijo z grehi: grehe delati se jim zdi kot jesti vsakdanji kruh. Niti ne mislijo na to, da bi bilo nujno potrebno svoje grehe vsaj za veliko noč, kot želi in zapoveduje sveta mati Cerkev, izmiti v zakramentalni kopeli svete spovedi.

Vneti tretjeredniki so mnogokje začeli in tudi izvršili tako imenovani velikonočni apostolat: v svoj program so vzeli sklep, da bodo zapuščene in zanemarjene vernike pripravljali in nagovarjali za prejem velikonočnih zakramentov. Najprej z molitvijo, potem pa tudi z osebnim prigovarjanjem. Prilike je dovolj: v lastni družini, med bližnjimi in daljnimi sorodniki, med stanovalci, prijatelji in znanci. Tako bi delali po duhu sv. Frančiška, ki je ves gorel za zveličanje duš. Vemo pa, da samo tisti prejme zveličanje od Gospoda, ki je božje Telo in pije Kristusovo Kri v presv. Zakramentu.

Tretjeredniki! Z božjo milostjo boste obhajali velikonočno zmago v tem oziru!

Ponovitev obljub

16. april je veliki slovesni dan za vse Frančiškove otroke. Spominja nas dogodka, ko je naš oče Frančišek s svojimi prvimi brati klečal pred papežem Inocencijem III. in je dobil potrjenje redovnega vodila ter so mu bratje obljubili živeti v uboštvu, v pokorščini in čistosti.

V samostanskih cerkvah reda sv. Frančiška pridejo ta dan vsi redovniki s prižganimi svečami pred oltar in na slovesen način ponove sv. redovne obljube.

Udje tretjega reda naj se tej slovesnosti pridružijo in naj ravno tako ponove svoje obljube. Za ponovitev redovnih obljub je podeljen popolni odpustek. Kjer je bolj primerno, naj se ta obred prenese na mesečni shod, ko so tretjeredniki bolj gotovo vsi zbrani!

Ponovitev obljub naj spomni otroka sv. Frančiška, da so obljube v spokornem tretjem redu kot drugi krst. Tisti namreč, ki se zaveže z redovnimi obljubami, se zaroči s križem in izjavi odkrito in javno, da hoče hoditi za Kristusom in živeti življenje pravega kristjana po zgledu sv. očeta Frančiška. S ponovitvijo obljub znova prisežemo, da bomo spolnjevali to, kar smo obljubili pri sv. krstu.

Redovne obljube nalagajo tretjerednikom, da napredujejo vedno bolj v duhu vere, v goreči pobožnosti, katere središče je Kristus v presv. Zakramentu. Redovne obljube so najzanesljivejše Frančiškove stopinje, ki drže gotovo h Kristusu.

KANONIK JOS. VOLC:

Kako so pred sto leti pri nas opravljali križev pot

II.

Dekan za radovljiško dekanijo je bil v letih 1825—1845 Janez Strel, župnik v Gorjah. L. 1841. je pisal ljubljanskemu škofijstvu:

»Pred kakima dvema ali tremi leti mi je bilo poslano od okrožnega urada naznanilo nekega na Dunaju tiskanega litografskega dela, ki naj ga po dekaniji priporočim. V njem so bile običajne slike Križevega pota, pa tudi datum in številka odredbe, s katero je Nj. veličanstvo cesar Franc dovolil, da se sme vršiti pobožnost Križevega pota po vseh cerkvah v monarhiji. Datuma in številke te odredbe ne morem navesti, ker je obvestilo na poti po dekaniji nekje zaostalo.

Toda ne vsled te odredbe, ampak iz drugih razlogov sem se odločil, da vpeljem pobožnost Križevega pota v svoji fari.

1. Znano mi je bilo, da se opravlja ta pobožnost v več župnijah te škofije in da prečastiti knezoškofijski ordinariat nič nima proti temu.

2. V sosedni župniji Bled obstoji že od nekdanj ustanovljena pobožnost Križevega pota, ki jo je imel opraviti vsak tamošnji župnik slednji petek v postu. Opazoval sem, kako so omenjene dni hodile k tej, podeželskemu ljudstvu tako priljubljeni pobožnosti, vsako leto trume mojih faranov mimo mojega župnišča in mimo lastne cerkve na Bled, in mislil sem si, zakaj bi jim doma ne preskrbel tega, kar v tuji fari tako željno iščejo.

3. Končno sem napravil poskus in sem videl, da je bila cerkev polna, ljudje pa globoko zbrani, saj so že dolgo kar po tem hrepeneli, da bi imeli doma to pobožnost ob petkih v postu. Pet najpremožnejših mož v fari se mi je ponudilo, da mi bo zložilo kapital 450 goldinarjev za tozadevno ustanovo. Ker je pri tukajšnjem župnišču precej nji, senožeti pa zelo malo in mora zato vsak župnik — če hoče svoje gospodarstvo v redu voditi — vsako leto vzeti košnjo za 30 goldinarjev v najem, so možje predlagali, naj se omenjeni kapital za enkrat obrestonosno naloži, ko se bo pa ponudila prilika, naj se zauj kupi senožet za župnišče. Za obresti tega kapitala ali za užitek travnika naj opravi vsakokratni župnik v Gorjah ob petkih v postu vsako leto pred verniki Križev pot in sv. mašo za vsakega posameznega teh petih ustanovnikov.

4. Če pa prostodušno priznam, da me je nagnilo to nadarbinsko izboljšanje, da sem sprejel omenjeno ponudbo in z njo strnjeno obvezo, vendar tudi nočem zamolčati, da sem se končno odločil za vpeljavo te pobožnosti zato, da poživim versko življenje svojih faranov.

Nikakor ne ukazujem vernikom, da morajo ta dan v cerkev, ne vabim jih z odpustki (nič ne vedo o njih), tudi se Najsvetejše ne izpostavi — in vendar je cerkev pri tej pobožnosti vedno polna. Kar ljudi vabi, je že to, da se jim verska snov podaja s prižnice v drugi obliki kot prej običajno.

5. V vsaki župni cerkvi na deželi so tako imenovane postaje Križevega pota, v vsakem slovenskem molitveniku, ki je potrjen od kn. šk. ordinariata, je tudi tako imenovani Križev pot. Vidim tudi, kako moli nekaj vernikov vsako

nedeljo po krščanskem nauku v cerkvi iz molitvenikov ta Križev pot. — Če torej berem ob petkih v postu, ko je vendar ta čas od katoliške Cerkve priporočen za premišljevanje trpljenja in smrti božjega Odrašenika, zbranim vernikom, ki vsi ne znajo brati, to naprej, kar drugi, ki znajo brati, iz knjžice bero, in če z njimi na prižnici javno molim običajne molitve — komu naj to kaj škoduje? Če torej vernikom berem Križev pot ali iz svojega rokopisa ali Baragovega molitvenika »Duhna pafha« in sam ganjen v dno srca po prsrčnih mislih tega pobožnega pisatelja in tudi srca svojih poslušalcev ganem, ko jim predočim trpljenje J. Kr., grdobijo greha in vzbudim dobre sklepe: tedaj more taka pobožna vaja, kakor je Križev pot, na trda in robata srca tukajšnjih Gorenjcev le blažilno in koristno vplivati. Mojim župljanom, kakor sploh pravim Gorenjcem, bolj primanjkuje čustvenosti in srčne plemenitosti kot razumnosti, zato so tu take pobožne vaje, ki vplivajo bolj na srca kot na razum, za oblažitev značajev posebno koristne — in to prepričanje je bilo tudi glavni vzrok, da sem vpeljal pobožnost Križevega pota.

Končno si dovolim še pripomniti, da je Križev pot odstranil iz javnega bogoslužja najbrž le kak zakon cesarja Jožefa II., ki mu je bilo le za ljudsko prosvetljenje. Takega enostranskega prosvetljenja seveda imenovana pobožnost malo ali nič ne podpira, toda pobožnemu, vernemu in verskemu mišljenju podeželskega ljudstva je le v prosep — in vprav tega mišljenja, ne pa prosvetljenja, nam je danes treba. < (Konec.)

Serafinske zvezde

Blaženi Hipolit Galantini. — 20. marca. Rojen je bil v Firenci. Zgodaj je stopil v tretji red sv. Frančiška, kjer se je odlikoval po angelskem življenju. Mnogo grešnikov je privedel na pravo pot zlasti s tem, ko je ustanovil družbo za pouk krščanskega nauka, ki se je zelo hitro razširila. Umril je poln zasluga leta 1619, v 55. letu starosti. Blaženim ga je prištel papež Leon XII.

Blažena Ivana Marija iz Mallié. — 29. marca. Rodila se je v škofiji Tours. Že kot otrok je kazala znamenja svoje bodoče svetosti. Odlikovala se je v mnogih pobožnostih, predvsem pa je ljubila molitev, ki je zanjo žrtvovala mnoge nočne ure. Zelo strogo se je tudi postila. Na željo staršev se je poročila s plemenitim in pobožnim ženinom. Po moževi smrti je kot vdova stopila v tretji red. Umaknila se je za vse življenje v tesno celico in je svoje moči posvetila postrežbi bolnikov, obiskovanju jetnikov in opravljanju mnogoterih dobrih del. Umrila je l. 1410., stara 62 let. Slavno zaradi mnogih čudežev jo je papež Pij IX. proglasil za blaženo.

Blažena Marija Krescencija Höss. — 6. apr. Rojena je bila v Kaufburgu. Njen oče je bil tkalec. Že kot otrok je kazala veliko ljubezen do ubogih. V rojstnem mestu je vstopila v tretji red. V redu je bila vsem najlepši zgled kreposti, zlasti pa se je odlikovala v ljubezni do redovne discipline. Satan ji je prizadejal mnogo težav, pa jih je potrpežljivo prenašala. Mnogo bridkosti je morala pretrpeti tudi od sester, toda s potrpežljivostjo in krotkostjo se je polagoma vsem tako prikupila, da so jo izvolile za

predstojnico. To službo je opravljala s čudovito gorečnostjo do svoje smrti. Umrila je 62 let stara o polnoči med 5. in 6. aprilom leta 1744. Letos obhajamo torej dvestoletnico njene smrti. Papež Leon XIII. jo je prištel med blažene.

Blaženi Viljem iz Scieli. — 7. aprila. Rodil se je leta 1309. v mestu Noto na Siciliji. Pod Friderikom, sicilskim kraljem, je vstopil v vojaško službo. S kraljem je bil velik prijatelj in je hodil z njim na lov. Nekoč ju je na lovu napadel divji merjasec. Viljema je zverina hudo ogrizla, ko je branil svojega vladarja. Pripeljali so ga v Katanijo na zdravljenje. Tu je bil na priprošnju Matere božje čudežno ozdravljen. Na prošnjo ga je kralj odpustil iz vojaške službe. Odšel je v svoje rojstno mesto, tam je razdal vse svoje imetje ubogim in je stopil v spokorni tretji red ubogega sv. Frančiška. Po navdihnjenju Matere božje je odšel s sv. Konradom Piacenskim v Scieli, kjer je obnovil starodavno svetišče Device Marije. Nato si je postavil ozko hišico, kjer je preživel kot puščavnik ostali del svojega življenja. Odlikoval se je po dejanski neutrudljivi ljubezni do zveličanja duš in po gorečem spokornem duhu. Umril je 4. aprila 1404. K blaženim ga je prištel papež Pavel III.

Slovesen spomin našega sv. očeta Frančiška. — 16. aprila. Ko je sv. Frančišek videl, da se število njegovih bratov od dne do dne množi, jim je napisal kratko vodilo po sv. evangeliju. S tem vodilom se je napolil v Rim k sv. očetu, da dobi potrjenje. Takrat je vladal sv. Cerkev papež Inocencij III.

Franciška je namestnik Kristusov ljubeznivo sprejel, vendar mu je naročil, naj moli, preden bo dobil potrjenje vodila. Po molitvi je hotel papež spoznati božjo voljo. Svetnik je zašel moliti. Ko se je nato vrnil k papežu, mu je ta povedal zgodbo o ubogi vdovi, ki se je poročila z bogatim kraljem. Francišek je na to zgodbo pripomnil sledeče: »Brez pomena je strah, da bi od lakote pomrli otroci in dediči večnega Kralja.« Papež je imel namreč pomisleke, kako bodo bratje živeli. »Če je Kristus obljubil,« pravi Francišek, »večno življenje svojim posnemalcem, so tudi poskrbel za naše zemeljske potrebe, saj imajo celo zlobni ljudje košček kruha.« Zdaj je sv. oče rad potrdil vodilo Manjšim bratom. Bratje so pokleknili in so v roke namestnika Kristusovega obljubili živeti v uboštvu, v čistosti in pokorščini. V spomin na ta dogodek vsi Franciškovci otroci na ta dan ponove svoje redovne obljube.

Blaženi Lukezij — prvi tretjerednik. — 28. aprila. Rojen je bil blizu Poggibonsi v Etruriji okrog leta 1180., nekako ob istem času kot naš oče sv. Francišek. Izvolil si je trgovski stan in je mislil vedno le na svoje

dobičke ter kupčije. Toda po božji milosti je spoznal varljivost in ničevost tega sveta, prodal je vse in razdelil med uboge in je stopil kot prvi v tretji red sv. Franciška. Slekkel je popolnoma starega človeka in je oblekel novega in se je povpraševal posebno o dobičkih za svojo dušo. Namesto v trgovski umetnosti se je vadal, kako bi pripravil več dobička svoji duši. Predvsem je svojo dušo bogatil z dejansko ljubeznijo do bližnjega in s strogo spokornostjo. V pokori je dočakal visoko starost 80 let. Umrl je 28. aprila leta 1260. Med blažene ga je uvrstil papež Inocencij XII.

Sveti Jožef Benedikt Cottolengo. — 30. apr. Rodil se je zelo pobožni družini v turinski škofiji. V Turinu je ustanovil zavod, ki se imenuje »Hiša božje Previdnosti«. Zavod je znan po vsem svetu. Gojil je posebno pobožnost do presvete Evharistije in do Matere božje ter je z veliko vnemo in bolečino premišljeval trpljenje Gospodovo. Bil je pravi Franciškov tretjerednik. Umrl je 30. aprila 1842, star 56 let. V seznam blaženih ga je sprejel papež Benedikt XV., s krono svetništva pa ga je ovenčal papež Pij XI.

FR. W. FABER* — DR. JOŽA LOVRENČIČ:

Velikonočna

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
Oznanjajte jo, srca verna,
ko pôlje radost neizmerna
ljubezni v svetem strahu v vas!
Gospod iz groba danes vstal je
in ko nas grehov vseh opral je,
zdaj k svoji mizi kliče nas.*

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
Nadangeli blesteč iz raja
leté, za njimi zbor prihaja
vseh angelov, glasno pojoč;
pridružimo se jim hvaležni
v molitvi in otroško nežni
slavimo ob oltarju božjo moč!*

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
Vse duše, ki odrešene zdaj dvoma
v veselju rajskega so doma
in zanje več bridkosti ni,
naj z nami vred se veselijo,
naj pesmi naše se glasijo
ta praznik še tam v večnosti!*

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
O, radost po vsej širni zemlji
ta sveti dan prav vse objemlji,
naj v blaženosti uživé;
slavilne pesmi naj glasovi
razlegajo se ubrano ko valovi,
ki tajno jih rodi morjé!*

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
Občutje nepopisne sreče
objame naj umrle in živeče,
skrivnostno sladko naj jih opoji:
kot v veri smo v živoljenju tudi
psi eno — enega telesa udi,
ki ga oživlja Kristusova kri.*

*Skrivnost, ki duh je ne doume!
Glasovom, ki done v vse konce,
prisluhne naj še božje sonce
in, ko gre svojo dnevo pot
iz jutra v noč v neba višavi,
pridruži naj se tvoji slavi,
rešenja našega veseli god!*

* Častiti oče Friderik Viljem Faber se je rodil 28. junija 1814 v Calberleyu na Angleškem in je umrl 26. septembra 1863 v Londonu. Bil je duhovnik Oratorija sv. Filipa Nerija v Londonu. Napisal je več duhovnih del, ki slovijo po vsem katoliškem svetu. Bil je pa tudi znamenit pesnik.

Frančiškanska cerkev v Ljubljani

Kapela Marije Pomagaj

Srednja kapela na moški strani je prvotno posvečena trem devicam mučenicam: sv. Luciji, sv. Agati in sv. Apoloniji. Spodnja slika pa predstavlja Marijo Pomočnico in kapeli je ostalo to ime: Marije Pomagaj.

Oltar je poznorenesančen, lepo in skladno delo. Na vsaki strani po dva dorska stebriča s korintskimi kapiteli, ki so prav vzorno izklesani.

Oltarna slika je delo Josipa Ferdinanda pl. Fromillerja (rojen okoli leta 1693, umrl v Celovcu 9. dec. 1760). Učil se je sprva v Celovcu, kasneje v Monakovem, kjer se je pridno učil in veliko kopiral zlasti P. P. Rubensova dela. Tako se je povzdignil med najboljše avstrijske baročne slikarje. Slikal je pastelne in oljnate slike ter freske. Pri nas, v ožji Sloveniji, je znan najbolj po svoji sliki, ki jo je napravil v deželni hiši v Celovcu na levi strani, »Ustoličenje na Gospodskem polju« (v l. 1740).

Naša oltarna slika je dobro ohranjena in izpričuje odličen čut za kompozicijo. (Prim. V. Steska, Slovenska umetnost, I. del: Slikarstvo, str. 136.) V sredini je postava sv. Lucije (god 13. dec.), ki nosi na krožniku iztaknjene oči. Izraz slepega obraza je zelo dobro pogoden. Na njeni desnici v rahlo usločeni drži stoji sv. Agata (5. febr.), ki nosi na pladnju odrezane grudi, in na levi sv. Apolonija (9. febr.), ki drži v rokah klešče, s katerimi so ji rablji poruvali zobe. Nad skupino treh devic-mučenic plavajo trije angelčki, ki nosijo simbole zmagoslavja. Ozadje je modrikasto, zgoraj nekoliko zastrto. Barve so naravnost izvrstno ohranjene.

Kapelo samo je poslikal s freskami Matej Langus (roj. 9. sept. 1792, umrl 20. okt. 1855), in sicer na desni strani: S. LUZIA in NIENA MATI PER GROBU S. AGATHE V MESTU KATANA. Mesto Catania na Siciliji je znano iz zadnjih bojov l. 1943. Slika kaže sv. Lucijo ob vzhodu groba sv. Agate, na levi sedi Lucijina mati z romarsko palico v roki. Freska zelo trpi od vlažne sople, ker je Langus za omet jemal ne povsem pravilno mešanico apna in peska.

Kapela Marije Pomagaj

Na levi steni je naslikal visoko v oblakih sliko Marije Pomagaj, ki jo drži dva angela. Zlasti obraz levega je izredno lep. Spodaj pa stoji frančiškan, ki vabi ljudstvo k češčenju Device. V ozadju je frančiškanska cerkev, gledana s sedanje Miklošičeve ceste, ki je bila tedaj še v povprek zazidana, in ljubljanski grad. Ta frančiškan je portret p. Benvenuta Crobatha, Langu-sovega osebnega prijatelja.

Na banjastem svodu je naslikal zaroko sv. Katarine z Defetom Jezusom. Mestoma spominja ta freska na slovečo sliko Pavla Veronese, ki se nahaja sedaj v kr. Akademiji v Benetkah.

Na vrhnjem nastavku oltarja je vdelana ovalna oljnata slika, ki predstavlja sv. Barbaro, devico-mučenico, zavetnico za srečno zadnjo uro in patrono rudarjev, na desni strani pa je uprizorjena sv. Katarina, zavetnica modroslovcev. Slika je delo še neugotovljenega slikarja.

Steno okoli oltarja in okna izpopolnjujejo ornamenti, na vsaki strani je naslikana léva (navidezna vdolbina), ki služi za ozadje kipoma sv. Kozme in Damijana. Ta dva brata - dvojčka sta po sporočilu, ki ni povsem zanesljivo zgodovinsko, živel v Ciliciji v mestu Aegae in brezplačno zdravila ljudi ter jih s svojo dobroto in ljubeznijo veliko privedla v naročje sv. vere. Pod prefektom Lysijem sta bila mučena na povelje cesarja Dioklecijana. Že od začetka petega stoletja se češčenje obeh svetih zdravnikov zelo širi. Zlasti sta znana kot zavetnika zdravnikov, apotekarjev in visokih medicinskih učilišč.

Sv. Damijan na desni strani tudi drži v desni roki apotekarsko posodo, kot so še danes ponekod v rabi.

Kipa sta lesena, belo in zlato pobarvana. Obraza sta zelo značilna, žal ime baročnega podobarja ni znano.

Na oltarni mizi pa sloni slika Marije Pomagaj, ki ima kapela po nji ime. Zgodovina te slike sega nazaj v bizantinsko dobo. Med mnogimi tipi bizantinske Marije je posebno ljubka tako imenovana Glykofilúsa — ljubezniva mati, ki pritiska k sebi božje Dete, Dete pa se privija k njej, jo z ročicami objema in z obrazom sloni na licu Matere. Ta prvotni obrazec je bil vzor slikarju Luki Cranachu (rojen 1472, umrl 16. oktobra 1553), ki je bil izvrsten risar, bakrorezec in mojster nemške prepornodne umetnosti. Tik pred nastopom Martina Luthra je Cranach za cerkev sv. Križa v Draždanih naslikal res lepo sliko Marije Pomagaj. Iz te cerkve je prišla med luteranskimi nemiri v knežjo galerijo slik in od tu okoli 1620 v Passau. Sedaj se nahaja v Innsbrucku v cerkvi sv. Jakoba.

Po tej sliki je narejena ljubljanska. Zlasti obraz in izraz okoli ustnic ter desna roka opravičujejo to sklepanje.

Naš slovenski slikar Leopold Layer, ki je napravil l. 1814 našo brezjansko Marijo Pomagaj, je tudi imel isti vzorec, toda celotna slika je naša, slovenska. Še križasti vzorec na obleki okoli vratu odgovarja vzorcu pri preprosti noši tistega časa.

Okvir ljubljanski Mariji Pomagaj je delo našega znanega podobarja in rezbarja Albina Slivarja. Napravil je sam načrt v lepi baročni obliki in ga iztolkel v medenini.

Oltar je zelo priljubljen in je zavetje zlasti našim materam in dekletom. Pred leti je bila slika vsa ovešena z zlatimi in srebrnimi spominki, prstani, narokvicami itd. v zahvalo. Odkar pa so neko noč sliko okradli, se je ta navada opustila.

Širite „Frančiškansko misijonsko zvezo“! Vsak trefjerednik bodi njen član!

Pobožnost sv. Frančiška

Poleg pobožnosti do nebeške Kraljice je nežno častil tudi angele in svetnike. Angele je smatral po svojem pravem viteškem mišljenju kot naše sobojevnike v boju zoper moči teme. Povsod, tako je dejal, smo obdani od teh vzvišenih pomočnikov, najbliže pa nam stoje angeli varuhi. Ni mogel prenesti, da bi na njem kaj opazili, kar bi moglo žalostiti njihovo oko, niti, da bi pred njimi kdaj kaj storil, kar bi vpričo ljudi ne bi bil storil. V zavesti, da angeli pred najsvetejšim Zakramentom pojo svoje hvalnice, je hotel, da če le mogoče vsi bratje pridejo na kor in tam skupno psalirajo z nebeškimi duhovi.

Prav posebno pa je Frančišek ljubil sv. nadangela Mihaela. Kot viteški zmagovalec nad zmajem je bil zaščitnik vojščakov. Pod njegovo zastavo so šli v vojno in daleč naokoli se je razlegla bojna pesem:

»Oj nepremagani, močni junak, vojvoda Mihael,
Oj stoj nam na strani,
Oj pomagaj nam v boju!
Vojvoda Mihael, vojvoda Mihael!«

Še bolj pa se je duhovni vitez Asiški postavil pod vodstvo tega nebeškega kneza, ki žari od gorečnosti za duše in ima nalogo spremeti jih v nebesa. Njemu na čast se je Frančišek postil od praznika Marijinega Vnebovzvetja štirideset dni ter je med tem časom najgorečneje molil. Svojih bratov ni zavezal k temu postu, pač pa je pripomnil: »Vsak naj bi na čast temu tako visokemu knezu Bogu daroval kako posebno hvalnico, ali kak drug posvetilen dar.«

Med svetniki je z največjo pobožnostjo častil kneza apostolov Petra in Pavla, ker sta se odlikovala po goreči ljubezni do Kristusa in sta mu v izvrševanju apostolskega poklica svetila kot vzvišena vzora. Na njun praznik se je vsako leto pripravljajl s štiridesetdnevnim postom. Tudi drugi svetniki so mu bili pri srcu. Njihov spomin ga je užigal k vedno novi ljubezni do Boga. Kar koli je bilo z njihovim češčenjem v zvezi, mu je bilo sveto, posebno njihove relikvije. Vendar pa mu je bilo glavna stvar posnemanje svetnikov. Vedno je imel navado brate opominjati, naj božje služabnike ne samo hvalijo, marveč naj bodo v stiski, preganjanju in zaničevanju, v boleznih in skušnjavi in v podobnih preizkušnjah Bogu tako zvesti kakor so to bili svetniki. Potem je nekako dejal, vedno na svoj viteški način: »Cesar Karel, Roland in Olivije in vsi hrabri vitezi in vojščaki so se borili v boju zoper nevernike v vročini in lakoti, slavno so zmagovali in umrli kot sveti mučenci za vero v Kristusa. Zdaj pa je mnogo pevcev, ki hočejo biti češčeni in hvaljeni zato, ker znajo o takih delih in taki hrabrosti pripovedovati. Tako so tudi med nami mnogi, ki vso svojo čast iščejo v tem, da govore in pridigajo o velikih delih svetnikov.«

Nad vse zasebne pobožnosti pa je Frančišek stavil duhovne dnevnice. Povsem naravno liturgična božja služba v ubogih in majhnih frančiškanskih samostanih ni mogla imeti one slovesne zunanosti, kakor se je to godilo v velikih opatijah in stolnicah. Toda gorečnost, s katero so manjši bratje gojili liturgično molitev, ni v ničemer zaostajala za ono menihov in korarjev. Že v redovnem vodilu iz leta 1221 predpisuje ustanovnik: »Vsi bratje, tako kleriki kakor laiki naj opravljajo duhovne dnevnice, hvalnice in druge molitve, kakor so dolžni. Kleriki naj opravljajo oficij in naj molijo za žive in za rajne po navadi drugih klerikov.« Še v svoji oporoki spričuje svetnik, da so on in njegovi bratje spočetka oficij tako opravljali kakor vsi drugi kleriki. V dokončnem

redovnem vodilu je zamenjal z izjemo prevoda psalmov običajno rabljeni oficij z onim, ki je bil v rabi v rimski cerkvi, to je v papeški kapeli.

Zdaj je predpisal: »Bratje naj opravljajo duhovne dnevnicke po obredu svete rimske Cerkve razen psalterija.« Zvesto spolnjevanje in vestno opravljanje tega oficija mu je bilo vedno pri srcu. Ko je bil že blizu smrti in zaradi telesne slabosti ter skoraj popolne oslepitve ni mogel več brati, mu je sobrat moral vsak dan naprej moliti oficij in z najtežjimi kaznimi je kaznoval tudi pri svojih bratih vsako tozadevno zanikrnost.

Kakor smo že slišali, naj bi se oficij če le mogoče skupno opravljal z angeli v cerkvi. In sicer je bil, kolikor je bilo mogoče, ne samo recitiran, ampak pet po rimskih koralnih melodijah. Frančišek roti svoje brate, naj to petje na koru vadijo z največjo dostojnostjo in pobožnostjo: »Kleriki naj duhovne dnevnicke opravljajo s pobožnostjo pred Gospodom, s tem, da pri tem ne pazijo toliko na melodičnost glasu, ampak bolj na duševno harmonijo, da se bo tako glas združil z duhom, duh pa z Bogom, da bodo tako Bogu všeč po čisti vesti, ne pa da bi se z mehkoto svojih glasov prikupovali ljudskim ušesom.« Z isto pobožnostjo in spoštovanjem naj bi molili dnevnicke, kolikorkrat se bratje niso mogli podati na kor.

Frančišek jim je svetil z gorečim zgledom. Izgovarjal je psalme s toliko notranjo pazljivostjo, kakor da bi videl pričujočega Boga. Čeprav je trpel na očeh, na želodecu, na ledvicah in jetrih, se pri opravljanju duhovnih dnevnic ni hotel nasloniti, ampak jih je molil vedno v pokončni stoji z nazaj potegnjenim kapucem, ne da bi pustil oči gledati okoli in ne da bi jih prekinil. Če je bil na potovanju, se je tedaj ustavil; če je bil na sedlu, je stopil doli s tovarne živali. Celo pri močnem dežju ni pustil te navade. Tedaj je dejal: »Če telo svojo hrano, ki bo, kakor ono samo, postalo hrana črvov, uživa v miru, s koliko večjim mirom in pokojem mora tedaj duša uživati svojo hrano, ki je Bog sam!« Zdelo se mu je, da je napravil veliko napako, če se je njegov duh kdaj pri molitvi pečal z nečimrnimi slikami domišljije in hitel je potem, da je v spovedi takoj zadostil za svojo napako. Na ta način je prišel tako daleč, da je bil le zelo redko nadlegovan od teh »komarjev raztresenosti«. V postnem času je nekoč, da bi tudi najmanjše trenutke časa porabil, napravil majhno posodico. Medtem ko je molil tretjo uro, mu je prišlo to njegovo delo na misel in ga nekoliko raztreslo. To se mu je zdelo tako hudo, da je takoj po končani tretji uri svojim bratom pripomnil: »Fej nad tem otroškim delom, ki ima toliko moč nad menoj, da potegne mojega duha za seboj! Darovati ga hočem Gospodu, katerega žrtev je oviralo.« S temi besedami je pograbil posodo in jo vrgel v ogenj.

V prvih časih reda bratje še niso znali moliti cerkvenega oficija. Frančišek je zato zaukazal, naj ga nadomestijo zato z očenašem. Tako so molili in peli pri vsaki cerkveni dnevnicni in sploh vsako uro, ki so jo imeli na razpolago, z največjo gorečnostjo Gospodovo molitev.

Kakor hitro pa je naraščalo število klerikov, jim je predpisal, kakor smo videli, pravi kleriški oficij, medtem ko je brate laike zavezal, naj za vsako cerkveno dnevnicco molijo določeno število očenašev. Ta zapoved iz leta 1221 je skoraj nespremenjena prešla v vodilo, potrjeno s cerkvenim pismom, v katerem se glasi: »Laiki pa naj molijo po štiri in dvajset očenašev za jutranjice, pet za hvalnice, za prvo, tretjo, šesto in deveto uro za vsako teh po sedem, za večernice po dvanajst, za kompletorij sedem in molijo naj za rajne.«

(Dalje prihodnjč.)

Širite misijonski tisk! - Berite Katoliške misijone!

Poročilo o bistriških šolskih sestrah iz Kitajske

Po dolgem času smo dobili sporočilo o štirih bistriških šolskih sestrah, ki delujejo že osmo leto v Čaotungu. Lanski »Frančiškanski misijoni« so objavili o njih kratke življenjepise. — Kako smo dobili sporočilo o njih? G. Kerec, slovenski salezijanec, ki vodi čaotungsko misijonsko pokrajino, je pisal slovenskemu salezijanskemu bogoslovcu, g. Ignaciju Lebarju, ki obiskuje bogoslovje v Estorilu na Portugalskem, pismo, v katerem ga je prosil, naj sporoči častiti m. provincialki o čč. sestrah misijonarkah: »Vse slovenske sestre v Čaotungu se dobro počutijo. Delujejo v novo tvorjeni bolnišnici. So marljive in požrtvovalne, kakor se to misijonarkam spodobi, le dela je toliko, da ga same ne zmorejo. Povejte torej č. s. provincialki, naj pripravi čim več pridnih misijonark. Te tukaj so že pretrujene in bi potrebovale nove pomoči. Vse so zdrave.«

To kratko poročilo bo razveselilo gotovo vse misijonske prijatelje in prijateljice. Kakor so nam drage vrstice sorodnikov, ki žive daleč od nas in imamo le malo zvez z njimi, tako so nam draga sporočila o misijonarjih in misijonarkah, ki grade Cerkev božjo v daljnih poganskih deželah. Sporočilo je veselo, ker nam poroča, da so vse zdrave in da morejo nemoteno vršiti svoje misijonsko delo. Je pa obenem klic plemenitim dekliskim srcem, naj pohite za čč. sestrami v daljni Čaotung. Tam jim primanjkuje misijonark. Monsignor Kerec sporoča, da bo, čim se bodo razmere uredile, prihitel v domovino. Upa, da bo našel že pripravljeno krdelec za misijone vnetih sester, da jih popelje s seboj na božjo njivo.

Zdaj je čas priprave za misijonsko delo. Čč. bistriške šolske sestre se nameravajo po vojni popolnoma posvetiti misijonom in preosnovati svojo družbo v »Baragove sestre«, ki naj bi bila slovenska misijonska redovna družba.

Slovenska dekleta, ki čutite v svojem srcu misijonski poklic, pridružite se čč. sestram tretjerednicam, ki žele širiti in utrjevati kraljestvo božje na Kitajskem. Seveda morajo imeti dekleta potrebne lastnosti za misijonarko. Pri vstopu v samostan jih mora voditi vzvišen namen: pomagati pri razširjenju božjega kraljestva. Biti morajo krepostnega življenja, zlasti morajo biti utrjene in preizkušene v čistem življenju.

Njih umske sposobnosti morajo biti tolike, da se bodo mogle naučiti kitajščine. Zdravja morajo biti krepkega, da bodo sposobne prenašati misijonske napore. Ne smejo biti prestare. Dekle, ki ima vse te lastnosti in jo veseli iti v misijone, ima gotovo misijonski poklic. Ker pa je naša lastna sodba večkrat zmotna, naj se vsako dekcle, ki želi iti v misijone, prej posvetuje s svojim spovednikom. Vsa podrobnejša pojasnila dobite v zavodu čč. šolskih sester v Ljubljani, Celovška cesta 98.

P. MARIJAN:

Franciškani na Kitajskem

Prvi misijon

Veliki kitajski narod je moral 1294 let čakati na prvega katoliškega misijonarja. Tega leta je namreč stopil na kitajska tla frančiškanski misijonar Janez Montekorvinski. Velika čast za frančiškanski red, da je dal Kitajcem prvega katoliškega misijonarja!

Kubilaj, veliki mongolski kan in obenem kitajski cesar, je l. 1266 prosil papeža po beneških trgovcih Nikolaju in Mateju Polo, ki sta ga bila seznanila s katoliško Cerkvijo in ga zanjo navdušila, naj mu pošlje sto učenih mož, da bodo njegovo ljudstvo podučili o katoliški veri. Prošnjo mu je zaradi ovir izpolnil šele papež Nikolaj IV., ki je poslal l. 1289. na Kitajsko kot svojega poslanika dvainštiridesetletnega Janeza Montekorvinskega,

Bl. Janez Montekorvinski

doma iz bližine Neaplja, ki je prišel na svoj cilj zaradi važnih opravkov v Perziji, Prednji Indiji in zaradi dolge ter nevarne morske vožnje po petih letih. Cesar Kubilaj ni doživel te sreče, da bi sprejel odposlanca Kristusovega namestnika, ker je malo prej umrl. Timur, njegov vnuk in naslednik, ga je sprejel z velikim veseljem in dobrohotnostjo. S svojim misijonskim delom je prišel v glavnem mestu tedanjega Kitajske — Pekinga. Takoj prvo leto je Janez Montekorvinski sprebrnil nestorijanskega kralja Jurija, ki je vladal kraljestvo Tenduk, ležeče zahodno od Pekinga in je bilo pod cesarjevo nadoblastjo. Morda bi se vrnilo vse ljudstvo v katoliško Cerkev, ako ne bi kraljeva smrt l. 1298. uničila vse načrte. Nestorijanci, krivoverci, ki so tajili Marijino božje materinstvo in so sejali na Kitajskem svoj zmoten nauk že od 7. stoletja, so Janeza smrtno sovražili. Obrekovali so ga pri cesarju, da je vohun, goljuf, ropar in morilec. Pet let so trajale njihove spletke. Večkrat so ga vlekli pred sodišče, kjer so ga zasramovali in je bil v smrtni nevarnosti. Po božji Previdnosti je nekaj prič priznalo svojo hudobijo in cesar je spoznal misijonarjevo nedolžnost. Poslal je v pregnanstvo njegove nasprotnike z ženami in otroki. Nasprotovanje nestorijancev mu je pridobilo srca grških Alanov, ki so jih bili na Kitajsko kot vojake pripeljali tartarski vladarji. Nestorijanci so jih izobčili iz svojega občestva. Mnogi so vstopili v Cerkev.

Ni se pa naš misijonar omejil le na delo za zedinjenje ločenih vzhodnih kristjanov, ampak se je z vso resnobo trudil, da sprejme pogane v Cerkev. Naučil se je tartarskega jezika, ki so ga takrat govorili v Pekingju. Prevedel je vanj sv. pismo Novega zakona in celo maševal v tem jeziku. S kraljem Jurijem sta imela v načrtu tudi prevod vseh latinskih duhovnih molitev. Cesar mu je dovolil zidati cerkve in oznanjevati evangelij celo v templjih.

Najvažnejše sredstvo za spreobračanje duš mu je bila slovesna služba božja. Usnovjal je nekako malo semenišče. Zgradil je v Pekingju zavod s cerkvijo, v katerem je vzgajal poganske dečke, ki jih je odkupil, krstil in jih poučil v grščini, latinščini in svetih obredih. Z njimi je opravljal kakor v samostanu slovesno službo božjo s petjem in zvonjenjem.

Cesarju je petje dečkov zelo ugajalo. Zato je Janez Montekorvinski l. 1305. začel zidati nov zavod s cerkvijo, ki je bil nasproti vhoda kraljeve palače. Sedaj je cesar mogel poslušati njih petje v svoji sobi. Večkrat je poklical k sebi misijonarja z nekaj dečki, da so ga s svojim petjem tolažili.

Velika ovira pri napredovanju misijona je bilo pomanjkanje misijonarjev. Če bi imel dva ali tri pomočnike — tako je sam menil — bi mogel upati celo na spreobrnenje cesarja. Skoraj deset let je popolnoma sam nosil vso težo misijonskega dela. Tedaj mu je prišel na pomoč sobrat p. Arnold iz Kölna. Janez Montekorvinski je pisal več pisem v Rim. Prvega, ki je doseglo svoj cilj, je pisal 8. januarja 1305. V njem je popisal svoje dotedanje delo in ugoden položaj za misijonsko žetev. To pismo kakor tudi njegovo drugo pismo z dne 13. februarja 1306 je ohranjeno. Papež Klemen V. je Janeza Montekorvinskega na podlagi njegovih poročil 23. julija 1307 imenoval za pekinškega nadškofa in patriarha vsega Vzhoda in mu poslal sedem škofov-frančiškanov, ki bi ga naj posvetili v škofa in z njim delili delo. Imeli so zanj tudi pisma, v katerih mu je sv. oče dal obširna pooblastila. Odpotovalo jih je le šest. Potovali so preko Indije, kjer so trije umrli. Na Kitajsko so prišli trije. Eden je ostal v mestu Cajtonu, t. j. današnjem Čangčou. Ostala dva sta prišla l. 1308. v Peking, kjer sta Janezu Montekorvinskemu podelila škofovsko posvečenje. Zdal se je mogla povečati misijonska delavnost. Zgradili so več novih misij. postaj in cerkvá. V Pekingju so bile tri misijonske postaje, prekrasna katedrala in več drugih cerkvá. Število kristjanov je narastlo. Tri leta je pri tem blagoslovljenem delu nadškofu pomagal znameniti misijonar Odorik Pardemonski, ki je bil po rodu najbrž Slovenec. L. 1328. je Janez Montekorvinski v starosti 82 let umrl. Pokopali so ga slovesno ob veliki množici kristjanov in poganov. Po njegovi smrti so ga pričeli častiti kot svetnika. Kitajski cerkveni zbor je v maju l. 1942. prosil sv. stolico za potrjenje tega čiščenja. — Janez Montekorvinski, ki je eden najodličnejših misijonarjev sv. Cerkve, je zapustil čredo, ki je štela okoli 30.000 duš. Ker je ostala brez pastirja, je začela propadati. Več je vzrokov, da je za Kitajsko odločilna ura misijonstva odbila za stoletja. V Evropi je v tem času razsajala kuga in raz-

redčila vrste sinov sv. Frančiška, potovanje na Kitajsko je bilo zelo otežkočeno in smrtno nevarno. Cela vrsta misijonarjev je med potjo umrla. Posebno je bila nevarna vožnja po morju in bil je pravi čudež, ako je ladja srečno prišla na cilj. Končno so bile na Kitajskem v škodo misijonom politične spremembe. Zavladała je domača kitajska rodbina Ming, ki je prepovedala dohod tujcev na Kitajsko. Kristjani so v preganjanjih deloma odpadli, deloma pa so se skrivali. Ko so prišli na Kitajsko jezuitje, da bi nadaljevali delo frančiškanov, so v severnih provincijah našli le še nekaj kristjanov.

Drugi misijon

Po več kot 200 letih se je posrečilo misijonarjem znova stalno se naseliti na Kitajskem. Ustanovitelj drugega kitajskega misijona je postal l. 1583. jezuit p. Matej Ricci. Prvih petdeset let je bil kitajski misijon izključno zadeva jezuitov. V prvi frančiškanski obnovljeni misijon je prišel leta 1633. znameniti Španec p. Anton Caballero. Sprva je deloval v provinciji Fokien, kjer je krstil nekega Kitajca na ime Gregor Lopez. Ta je pozneje stopil v dominikanski red in ga je sv. oče Klemen X. kot prvega Kitajca povzdignil v škofa in imenoval za apostolskega vikarja v Nankingu. Življenje p. Antona Caballera tvori doberšen del kitajske misijonske zgodovine. Leta 1636. je odpotoval v Rim, da bi uredil preporno vprašanje glede češčenja prednikov in češčenja Konfucija. Na potu so ga ujeli holandski roparji in ga odpeljali na prisilno delo na Javo in pozneje na Moluke. Leto pozneje so ga odkupili. Odsel je na Filipine, kjer je ostal, dokler se niso v Rimom uredila preporna vprašanja. Urban VIII. ga je imenoval za apostolskega prefekta frančiškanskega misijona na Kitajskem. Ko je dobil papeško imenovanje, je l. 1649. odpotoval z dvema sobratoma v misijon. — Na nasvet jezuitov je prevzel pokrajino Šantung. — V glavnem mestu Tsinanu je zgradil misijonsko postajo s cerkvijo. Deloval je deloma sam, deloma s sobratom p. Ybañezem do 22. januarja 1665. Tega dne so ga aretirali, ker je nastalo preganjanje. Odpeljali so ga v Peking, od tod pa z 21 jezuiti in 3 dominikanci poslali v internacijo v Kanton, kamor je prišel po šestmesečnem trpljenju polnem potu. Tukaj je umrl 20. junija 1669 bolj izčrpan od gorečnosti za širjenje sv. vere kot starosti. P. Anton pa ni bil samo velik misijonar, ampak tudi velik učenjak. Izvrstno je znal kitajščino in poznal kitajsko slovstvo, o čemer priča dejstvo, da je l. 1653. napravil mandarinško skušnjo. Spisal je več knjig v kitajščini in o kitajskih razmerah. Zapustil je poleg številnih pisem več kot 40 knjig, ki jih je spisal v različnih jezikih. Več izmed njih je velike vrednosti za kitajsko misijonsko zgodovino.

P. Anton Caballero.

Po njegovi smrti je do l. 1672. ostala Kitajska brez frančiškanskih misijonarjev. Od tega leta naprej pa frančiškanski misijonarji stalno misijonarijo na Kitajskem. Španski sobratje so z velikim uspehom nadaljevali delo p. Antona. Razširili so svoje misijonsko delo na pokrajine Kvantung, Fokien in Kiangsi. L. 1724. so imeli že sto tisoč vernikov. Največ zaslug si je pridobil v duhu svetosti umrli španski misijonar p. Frančišek Peris.

Španskim frančiškanskim misijonarjem so se kmalu pridružili italijanski frančiškanski misijonarji. L. 1684. je prišel na Kitajsko frančiškanski škof Bernardin della Chiesa iz Benetk s 4 misijonarji. Odslej sta bila na Kitajskem dva frančiškanska misijona: španski in misijon, ki ga je ustanovila Propaganda in so ga oskrbovali večinoma italijanski frančiškani, ki so imeli največ postojank v provincijah Šensi in Šansi. Škof Bernardin della Chiesa je bil zelo širokogruden v prilagovanju. Prosil je v Rim, da bi smel posvetiti domače duhovnike, ki bi maševali v kitajščini. Najodličnejši izmed njegovih spremeljevalcev je bil p. Bazilij iz Gemone. Hitro se je naučil kitajščine in sestavil prvi kitajsko-latinski slovar z 38.000 znaki. Umrl je vdan v voljo božjo 16. avgusta 1704. kot apostolski vikar v Šensi. Njegovo smrt je naznanil prefekt Propagande kardinalom v Rim z besedami, ki nam dovolj jasno povedo njegovo pomembnost: »Gorje! Naznaniti vam moram prežalostno vest: izgubili smo največjega misijonarja na svetu p. Bazilija iz Gemone.«

(Dalje prih.)

Zaupno se priporočajte velikemu misijonarju, škofu Frideriku Baragi! Naj ga dobrotljivi Bog po Vaših uslišanih prošnjah dvigne na oltar!

V KITAJSKI NOCI

(Misijonska povest.)

Poglarar To-hui, lepo rejen Kitajec z redko poraslim obrazom, je udobno sedel v naslanjaču za okroglo mizo svoje kabine. Vesel je bil, saj je že zvedel, da so pajdaši ujeli misijonarja Pavla. Nadejal se je namreč, da bo dobil od njegovega škofa visoko odkupnino.

»Ha, ha! Moje premoženje se z dneva v dan večja!« mu je pohitela misel na množino naropanega zlata in srebra, dragocenega blaga in raznih predmetov. Vse svoje bogastvo ima skrito na tajnih mestih, za katera ne ve nihče razen njega in nekaj najožjih zaupnikov. Že domala šest let ropa in ubija. Poglarar je tajni družbi, katere člani mu po suhem in po valovih Rumene reke kopicijo neizmerne zaklade. Včasih jih zanese pot tudi na morje, zlasti takrat, kadar jim je za petami vojaštvo. Toda kmalu se vrnejo in nadaljujejo svoj krvavi posel. Vsa severna Kitajska trepeče pred njimi.

Da, mnogokrat so jih že zasledovali, a vse zaman. To-hujeva krvavordeča zastava, ki nosi podobo dolgega ukrivljenega noža, vihra še vedno na visokem jamboru in neizprošno oznanjuje — smrt.

Pred enim letom je zaplenil To-hui v bližini Tsinan-fuja potniško ladjo. Pri tem dogodku je izgubilo življenje nad sto ljudi. Moral je bežati v neizmerne dalje, nedavno pa se je vrnil z isto ukradeno ladjo, na kateri je zapovednik in edini sodnik. Njeno divje moštvo uboga na vsak poglararjev migljaj. Kdaj bo konec njegovemu kraljevanju? — Bog ve!...

Po stopnicah pred vrati so zadoneli koraki; v sobo je stopil eden izmed roparjev.

»Poglarar! Pravkar so pripeljali dva ujetnika. Prvi je belec z brado, drugi pa kitajski deček.«

»Tako? Kar dva...« se je zasmeljal To-hui in zamahnil z roko, naj ju pripeljejo predenj.

Ko je ropar odšel, se je zopet zamislil v svoje bogastvo. Roke so se mu grabežljivo

stegnile po mizi in zdelo se mu je, da že drži srebrne palice, ki jih misli dobiti za misijonarjevo odkupnino, ter ugiba njih težo...

Počasi je vstal, stopil do okroglega okna kabine in se zagledal v temo. Vse je bilo tiho, le v kurilnici ladje je enakomerno ropotalo in s krova so odmevali težki koraki.

»Noč se je precej pooblačila. Dobro! Tem laže bom zagrabil nov plen — potniško ladjo. Ha, ha, ha!...«

Nocoj mu torej ni bila dovolj ena žrtev. Hotel se je polastiti celega parnika. — Ah, zato čaka za ovinkom Hoang-hoa!...

Strast po krvi je dajala njegovim očem poseben blesk. Bil je podoben jastrebu, ki preži z višine na nedolžno žrtev...

Strme stopnice so zopet zaškrpale in ropar je takoj spoznal, da peljejo ujetnika. Pomel si je roke in čakal, še vedno stoječ pri oknu.

»Stopi brž, jangkvec!« je na hodniku zakričal Kiang-fu, potem pa so se vrata sunkovito odprla in ujetnika sta stala pred poglararjem.

Kiang-fu se je priklonil: »Tu imaš evropskega hudiča, To-hui! Zvijača je sijajno uspešna: Brez najmanjšega hrupa smo ga zajeli v razpadli bajti. Ta fant je bil z njim. Vzeli smo ga s seboj, da nas ne bi izdal. Precej dolg jezik ima, sicer pa ni nevaren.«

Poglarar je pogledal Simona in se mu škodoželjno zasmeljal, malček pa mu je ves čas neustrašeno zrl v oči. Pogled je povesil — To-hui.

»Dobro! Rad bi govoril z ujetnikom. — Fanta zapri v shrambo za premog! Če se bo upiral, mu pomagaj s pestmi!«

Kiang-fu se je topo priklonil in zagrabil Simona, ministrantek pa se mu je iztrgal in se oklenil p. Pavla:

»Zbogom, oče!... Moli zame, jaz pa bom zate...«

»Moli, moli!...« je šepnil misijonar. V očeh so se mu zasvetile solze...

(Dalje prih.)

Gorečnikom FMZ se prav lepo zahvaljujemo za požrtvovalno delo v prosepah frančiškanskih misijonov. Vljudno jih prosimo, naj na nabiralnih polah izpolnijo vse obrazce točno in čitljivo. Tudi na svoje podatke naj ne pozabijo!

Misijonski prijatelji, vpisujte v FMZ drage pokojne! Morda še ne morejo uživati večnega plačila in jim bodo ravno milosti naše Zveze odprle nebeška vrata.

Vstop v frančiškanski red

Nekaj časa Bernardin še neodločeno premišljuje, ali naj postane dominikanec ali frančiškan. Sanje, v katerih vidi nadnaravno navdihnjenje, ga utrde v prepričanju, da je božja volja, da stopi v red manjših bratov. Samo dva meseca ostane v sienskem samostanu. Preveč ga motijo sorodniki s svojimi obiski. Zato prosi za premestitev v samostan Colombaio blizu Siene. Sodobni življenjepisci poročajo, kako se čuti srečnega, kadar ga na cesti zasramujejo. Otroci lučajo za njim kamenje, on pa opominja svoje tovariše: »Pustite jih. Ti nam pomagajo, da si služimo večno slavo.«

Med letom 1402 in 1408 pridiga sv. Vincencij Ferrer v Aleksandriji na Piemontskem. Med poslušalci je tudi Bernardin. Prihoda nanese, da se s slavnim pridigarjem lahko osebno razgovori. Naslednjega dne se ustavi Vincencij sredi svoje pridige: »Ljubi otroci, med vami je neki mladi mož iz reda manjših bratov, ki bo kmalu napolnil s svojo slavo vso Italijo. Z besedo in zgledom bo med krščanskim narodom vzgojil krasne sadove. Pozivam vas, da se za to Bogu zahvalimo. Prosimo ga, da milostno izpolni, kar mi je razodel. Vračam se nazaj v Francijo in Španijo, njemu pa prepuščam, da pouči ljudstva Italije, do katerih moj glas ne sega.«

Preteklo pa naj bi še precej let, preden uresniči Bernardin gornjo napoved. Doba njegovega skritega življenja v zbranosti ter priprave sega do leta 1417. Tedaj je bil gvardijan samostana v Fiezoli. Neko noč po končanih molitvah teče eden od njegovih novincev po samostanu s klicem: »Brat Bernardin, ne skrivaj dalje svojih talentov, katere ti je izročil Bog. Pojdi pridigati v Lombardijo.« Bernardin je ravno odsoten, ko se to zgodi. Ko za to po svoji vrnitvi izve, naroči vsej samostanski družini, naj molijo, da bi spoznal božjo voljo. Po daljšem premišljevanju in molitvi pride do prepričanja, da je treba razumeti novincev klic kot božji glas.

Duh časa

Ali je treba vzeti dobesedno, kar nam Bernardinovi življenjepisci poročajo o verskih razmerah za časa njegovega nastopa? Kadar pobožni pisatelji slikajo razmere, izbirajo radi temne barve. Kljub temu pa v našem primeru nič ne pretiravajo. Versko življenje je skorajda popolnoma propadlo.

Na njegovo mesto pa je stopilo neko moderno poganstvo. Doba enostransko obožuje slovstvo starega veka. Otroci tedanjega časa so sicer tudi dobri in celo prav goreči katoličani, tudi kardinali in celo papeži, toda med njimi se čuti močna struja, ki se od krščanstva oddaljuje. Nekateri so popolni brezverci. Njihov omledni jezik pozna le rimska in grška božanstva. Krščanstvo jim velja za neklasično, neomikano. Kljub temu pa se poganjajo za donosnimi službami v rimskih papeških pisarnah. Več ali manj tudi sodelujejo pri cerkvenih obredih.

To pogubno poganstvo pa ne bi moglo toliko škodovati, če bi ostali njihovi privrženci samo učenjaki, ki bi se pečali v tišini knjižnic s svojimi študijami. Ti, navidezno svetu odmaknjeni, novopogani so neredko osebnosti, ki igrajo v javnem življenju precej pomembne vloge. Omenjena okoliščina je značilna za to dobo. Visoko in nizko naklanja ljudem, ki so na glasu kot poznavalci latinskega jezika, kakor ga je govoril poganski modričan Cicero, s častnimi službami in znaki naklonjenosti. Oni so vladni tajniki, poslanci, ministri. Ne vrši se nobena slovesnost, ne da bi bili ti povabljeni, da imajo v najčistejši ciceronsčini slovesne nagovore. Celostrogi in zelo goreči papeži menijo, da se brez njihovega sodelovanja ne da shajati. Kdo naj bi sestavljal akte papeških uradov? Iz tega izvira po našem naziranju pohujšljivo, v onem času pa samo po sebi umevno dejstvo, da so nastavljeni v papeških uradih kot apostolski tajniki svobodomiselnici v verskem in nraavnem pogledu. Zato se čisto naravno smatrajo za najvišjo avtoriteto, za luč sveta, za duhovno sonce, okoli katerega se mora vrteti ves svet. Niti na misel jim ne pride, da bi malo podvomili o svoji važnosti. Tekom časa sicer pride do odpora in Ariost pikro zasmehuje njihovo smešno nadutost v svojih satirah, toda v začetku 15. stoletja so še v popolni posesti svoje slave. Vse je vanje zamaknjeno in med ploskanjem javnosti lahko podirajo v svojih, danes pozabljenih spisih temelje krščanske morale. Z moralnimi nazori starega veka uničijo ljudstvu čut za dobro in slabo. Vojvoda Žiga Malatesta iz Rimina, pesnik in umetnik, lahko iztrga do tedaj sv. Frančišku posvečeno cerkev ter da vklesati napis na čast lepi Izoti, svoji ničvredni priležnici: »Božanstveni Izoti posvečena.« »Tujec,« pravi Bernardin, »ki stopi na italijanska tla, čuti svojevrsten smrad, ki izvira od pregreh te dežele.«

Začetek apostolata

Svetnik se odloči, da prične svoje apostolsko delo v Milanu. Mesto sicer ni bilo okuženo od prefinjene kulture drugih mest. Glede jezika in omike so veljali Milanci pri Florentincih za kmete. Zaradi svoje srečne lege pa, sredi rodovitne Lombardije, je vladalo v mestu bogastvo. Leta 1417 prispe tja popolnoma nepoznan. Ob dnevih, ko so pridige običajne, stopa na prižnico. O teh prvih pridigah nam poroča očitavec in svetnikov biograf Mafej Vergij. Bil je tedaj dijak v Milanu. Njegovemu staremu profesorju gramatike so pridige našega svetnika ugajale. Svojim učencem je često hvalil krasni jezik in govorniško podajanje tega »dobrega majhnega patra, ki je tako revno oblečen«. Iz dneva v dan postane pridigar bolj znan. Po preteku nekaj mesecev je že naprošen za postne pridige v letu 1418 v stolnici. Veliko pozornost pa vzbudi za Bernardina naslednji izredni dogodek. Sredi neke svoje pridige naenkrat preneha. Nekaj trenutkov se zagleda v zamaknjenju, potem pa zapusti prižnico, ne da bi dokončal svoj govor. Med potjo domov v samostan ga vprašajo po vzroku njegovega čudnega vedenja. Precej časa se upira, končno pa le pove: »Videl sem, kako se je ločila moja sestra Tobija, ki sem jo čislal in ljubil kakor svojo mater, v tem trenutku s sveta. Videli sem, kako se je dvignila njena duša ogrnjena s plaščem nesmrtnosti v nebesa.« Takoj pošljejo

v Sieno sla. Isti je lahko poročal, da je umrla Tobija v resnici isti dan in isto uro, ko je prenehal Bernardin s svojo pridigo. Zaradi tega se mnogi spreobrnejo. Naval k spovednicam, pravi Vergij, naraste tako, da odgovarja sliki le primerjava z mravljiščem. Pridigar zapusti lahko Milan šele, ko obljubi priti znova naslednje leto za postne pridige. (Dalje prihodnjč.)

DR. IVO ČESNIK:

Cerkev — naša mati

(Nadaljevanje.)

To poslanstvo sv. Cerkve, ki ima od svojega božjega ustanovitelja oblast učiti, voditi in posvečevati, pa ne zadeva samo posameznika, ne, to poslanstvo je tudi javno in socialno. Cerkev ni samo nadnaravna mati posameznih ljudi, temveč tudi nadnaravna mati družbe in narodov. Njeno poslanstvo je vesoljno, kakor je bilo Kristusovo odrešilno delo namenjeno vsemu človeškemu rodu.

Cerkev je kakor svetilnik na morskih bregovih, ki kaže v viharjih pot ladjam, krmarjem in mornarjem. Tako kaže tudi Cerkev vladarjem in narodom v labirintu političnih, filozofskih in socialnih zmed in rušilnih zablod pravo pot, ki vodi do reda in miru. Božja učiteljica narodov se skozi 20 stoletij bori in trpi za zmago resnice in pravice proti neprestanim napadom zmot in daje neizmerne dobrine človeški družbi s svojimi moralnimi in umskimi nauki.

Cerkev je braniteljica osebne človekove svobode, ki znači čast in odliko naše omike; Cerkev je nasprotnica nasilja, zaščitnica človeške solidarnosti, ki naj zboljšuje in urejuje socialne borbe in težave, zagovornica ustanov, ki naj urejajo svobodo in mirno sožitje narodov. Narodi, ki so poslušali glas Cerkve in črpali iz njenih naukov življenjsko moč, so zgodovinsko dokazali pravo omiko in pravo svobodo. Nauki Cerkve niso mrzle in ozkosrčne resnice, gole špekulacije, ki bleste samo malo časa, kakor zimsko sonce, temveč resnice, ki ožarjajo in plodijo duše, ki globoko presnavljajo in preoblikujejo celega socialnega človeka. Cerkev uči pravičnost do bližnjega. Pravičnost naj pre-maga sebičnost, napuh, sovraštvo in maščevalnost, ki tako pogosto ščuva človeka proti človeku, narod proti narodu, stan proti stanu. Pravičnost v zasebnem, pravičnost v družinskem, pravičnost v narodnem, mednarodnem in socialnem življenju. Pravičnost je edini temelj miru. Cerkev opominja človeka, da ga Stvarnik ni postavil svetu le za gospodarja, da ga obdeluje in uporablja, temveč da ga pravično vlada in z njegovimi dobrinami pravilno razpolaga.

Mati v svoji ljubezni tolaži in pomaga svojim otrokom v bridkostih in stiskah. Kristus je dal svoji Cerkvi božjo moč, da podpira in daje pogum in tolažbo trpečemu človeštvu. Njej je naročil, naj oznanja evangelij vsem narodom. Njej je izročil svoj križ, da se bori požrtvovalno zoper vse strasti in sovražnike, ki ovirajo vstop v nebeško kraljestvo; njej je daroval svoje srce, iz katerega se je dvignil vzdih: »Množica se mi smili.« Materinsko lajša bol in gorje, trpljenje in stiske in deli tolažbo, radost in mir. Njena usmiljena materinska ljubezen je ustanavljala od prvih časov krščanstva do danes nešteto dobriodelnih ustanov, bolnišnic, hiralnic, sirotišnic, poboljševalnic, zavetišč po vseh delih sveta. V njih so našli bedni človeški otroci zatočišče in tolažbo v telesnih in dušnih potrebah.

Cerkev nam daje luč, ki nam sveti, ljubezen in dobroto, ki nas podpirata in tolažita. Nudi nam pa tudi moč, ki nas ščiti in brani. Slabotni smo, in kakor se otrok zateka v materino naročje in stiska na njeno srce, tako iščemo tudi mi zavetja v svojih težavah v njenem okrilju. Cerkev je velika moralna sila

in moč. Kot pravi materi in pokroviteljici daje Bog svojo moč, da ljubi in skrbi za duše, ki so več vredne kot ves svet, ki imajo nebeško in ne zemeljsko ceno. Kadar gre za rešitev duš, kadar nastane nevarnost za otroke, kadar so ogrožene njihove pravice, jih Cerkev vzame v varstvo in jih brani z največjo vnamo: pobija zmote, strasti in grozodejstva malih in velikih, zlobe vladarjev in narodov; kljubuje vsaki krivici, brani ogroženo in nepriljubljeno pravico in rešuje človečanstvo in božja in človeška načela. Proti svetni diplomaciji in politiki, proti svetnim, tudi najbolj oboroženim oblastem se postavlja v bran z diplomacijo odkritosrčnosti, z neprimerljivo močjo in politiko resničnosti.

Cerkev ni ostala nikoli gluha, če so jo klicali njeni otroci na pomoč, če so jo prosili pomoči krivično stiskani narodi. Zapuščali in izdajali so jo pogosto mogočnejši, politiki, odpadniki; a ostala je zvesta resnici in Bogu in ni nikoli nikogar zapustila in izdala. Upravičeno je o njej dejal grof Mantalembert (znameniti francoski katoliški politik, pisatelj in branilec Cerkve v francoski državni zbornici): »Cerkev je mati, mati Evrope, mati moderne družbe, mati modernega človečanstva. Otroci so lahko kruti, uporni, nehvaležni, a ostanejo vendar vedno otroci. Pride trenutek, v katerem postane vsak boj zoper Cerkev izdajalski, človeštvu neznosen in v katerem bo premagan in uničen oni, ki ga je začel, in bo poražen, ker ga bo človeštvo enodušno obsodilo.«

Kakor je veliki cerkveni učenik Tertulijan dejal: »Nemo pater ut Deus — Nihče ni Oče kakor Bog«, tako tudi velja za sveto Cerkev: »Nemo mater ut Ecclesia — Ni matere kakor je Cerkev«. Zgodovina in neoporečna izročila so si v tem edina. Že sveti Avguštin ji je zato zapel veličasten slavospev: »Ti učiš na primeren način deco, z velikodušnostjo mladino in z zmernostjo starejše ljudi, kakor to zahteva človekova telesna starost in duševni razvoj. Ti urejaš, da so žene pokorne možem v zvestobi in čistosti, ne v strastnem uživanju, temveč v blagoslovu narodu in dobrobit družini. Ti daješ možem oblast nad ženami ne za igračo njih slabosti, temveč zato, da so z njimi povezani z vezjo odkritosrčne ljubezni. Ti urejaš, da so otroci prostovoljno pokorni staršem in da starši s polno nežnostjo ukazujejo otrokom. Ti družiš državljanke z državljanji, narode z narodi in celokupno človeštvo ne le z vezmi sožitja, temveč tudi bratstva. Določaš kraljem, naj modro vladajo narode, in opominjaš narode, naj bodo dobri podaniki kraljev. Skrbno poučuješ, koga je treba častiti, ljubiti, spoštovati, koga se je treba bati, komu svetovati, koga opominjati in brzdati in kako je treba uvaževati, da nismo vsem dolžni vsega, a vsem smo dolžni skazovati ljubezen in ne smemo delati nikdar krivice.«

Sv. Avguštin naroča, da smo dolžni ljubiti svoje starše, ki so nam dali življenje, ki je zapisano smrti; še bolj smo pa dolžni ljubiti Cerkev, ki nas je rodila in nas vodi v večno življenje in srečno večno blaženost.

Cerkev koraka vedno proti večnosti z duhom časa, a nikdar ne spreminja svojih trajnih božjih resnic in se nikoli ne postara; vedno je mlada, ker ima od Kristusa večno mladost.

Po besedah sv. očeta ji sedanji čas nalaga nove težke naloge, dolžnosti in skrbi. Vsak dan jo kličejo na pomoč, vsak dan prihajajo prošnje do njenega poglavarja, ki je že toliko storil, da bi se strašno klanje ustavilo in iz solz izlil za vse pravičen in trajen mir, ki je pa mogoč le, če se svet podredi zapovedim evangelija. Do sedaj je bil to le glas vpijočega v puščavi, a vendar je v dušah narodov odmeval kot edino upanje, ki bo pa postalo resnica. V današnjem vesoljnem potopu je edina svetla točka, edina moč in nada sv. oče, ki vodi ladjo sv. Cerkve in nudi vsem v temi sedanjih dni edino jasnejšo bodočnost v svojem preroškem geslu: »Opus iustitiae pax — mir je delo pravičnosti!«

(Konec.)

Za božič 1943 je izšla v založbi frančiškanskega samostana zbirka pesmi p. Krizostoma Sekovaniča *Božji smehljaji*. Knjigo je umetniško opremila akad. slik. Sonja Vončina. Obsega 120 strani. Pesmi so urejene po motivih: božične, velikonočne, evharistične, Marijine, svetniške in na koncu skupina z naslovom *Bog — naša luč*. Mnoge izmed njih poznamo, saj jih pojemo v cerkvi, a ne vemo, kdo jih je spesnil.

Takoj prva pesem nam pade v oči z vrsticama:

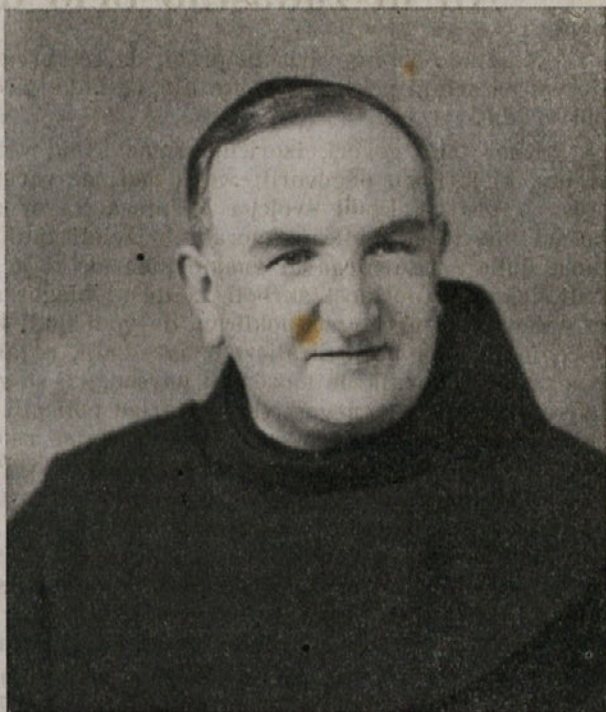
»Vsi glasovi naših pesmi so le iskra božje slave«, ki sta jasna oznaka vse zbirke in pesnikovega gledanja na umetnost in poezijo — slava božja. Ko jih človek prvič prebere, skoraj osupne: »Kako? V šoli nas niso tako učili, naša družba ima vse drugačne pojme

o umetnosti in življenju!« Bere ju še enkrat in odpro se mu oči: Res je, največ, za kar more človek peti, največ, za kar mora živeti, je slava božja. Prav zaradi tega gledanja te pesmi niso za naše povprečne ljudi (spominjam se profesorja, ki se je v razredu norčeval iz verskih pesmi; verjamem, on jih ni mogel razumeti, ker je verski analfabet), pač pa bo katoličan našel v njih svoje najlepše skrivnosti.

Še ena oznaka teh pesmi: po večini so otroške. Ali zato niso za odrasle? Prav nasprotno, saj je znano, da otroci ne razumejo dosti svojih pesmi in pravljič, razume jih in ob spominih občuti šele odrasel človek. Iz otroških pesmi p. Krizostoma žari preprostost in prisrčnost prav po besedi Gospodovi: »Ako ne boste kakor otroci...«

Ob nekaterih globokih, silno občutenih verskih pesmih te zbirke me obhaja bojazen: »Ali jih bodo naši ljudje razumeli?« Pri tem moram pomisliti na prve kristjane, kako so vsi, tudi najpreprostejši, mogli razumeti liste sv. Pavla. Razumeti so jih mogli samo z vero. Tudi mi bomo mogli razumeti te pesmi le, če smo globoko verni.

Katoliško pojmovanje življenja, otroška prisrčnost in globoka mističnost označujejo to zbirko za resnično katoliško, zato jo bo vsak katoličan kupil in z veseljembral.

Pesnik „Božjih smehljajev“

Spominjajte se 3 darovi frančiškanskih misijonov

Ali ni zadostno delo duhovnikov?

Marsikdo se izgovarja in pravi, da so za razširjevanje Kristusovega kraljestva na zemlji poklicani duhovniki, za laike pa zadostuje, da skrbé za lastno posvečenje.

Kdor tako govori, izpričuje samo svojo veliko sebičnost in je podoben Kajnu, ki je Bogu odgovoril: »Sem mar jaz varuh svojega brata?« Jezus Kristus pa pravi: »Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!« (Mt 22, 39.) Če hočem biti torej zveličan, moram to želeti tudi svojemu bližnjemu, drugače moja ljubezen do njega ni enaka ljubezni, ki jo gojim do sebe. S tem pa je tudi dokazana dolžnost skrbeti za dušni blagor svojega bližnjega. Res je, da je duhovnik v prvi vrsti poklican, da vodi ljudi k Bogu, da skrbi za obrambo vere in da širi božje kraljestvo na zemlji, a laiki mu morajo pri tem delu pomagati. Duhovnik ne more biti povsod, saj so ga v zadnjih desetletjih skoraj povsod izrinili iz javnega življenja ter ga potisnili v zakristijo. Nasprotniki vere so znali to narediti na tako zvil način, da so celo dobri katoličani odobravalí njih početje. »Duhovnik naj se briga samo za vero, v politiko naj se ne vtika, to naj prepusti laikom«, tako se je splošno govorilo, v resnici pa jim je šlo za to, da uveljavijo v vsem javnem in zasebnem življenju načela, ki so v nasprotju z božjimi zakoni.

Posledice niso izostale. Ker je le majhen odstotek ljudi še hodil v cerkev, še manj pa jih je poslušalo božjo besedo, so se ljudje vedno bolj odtujevali Bogu in Cerkvi, dokler jih niso brezbožneži dobili popolnoma v svojo oblast.

Ker je danes vse javno, zasebno in socialno življenje tako močno razkristjanjeno, je nemogoče, da bi duhovniki sami, ki jih ni veliko, mogli zajeziti val brezboštva. Tudi jim ni dostop povsod dovoljen. Omejiti se morajo samo na cerkev in verska društva, v tovarne in delavnice pa ne morejo, ker jim je vstop prepovedan, a prav tu je protiverska gonja najhujša. Nasprotnik ima nešteto prilik za svojo propagando, duhovniku ostane samo prižnica.

Iz vsega tega je razvidno, da so poleg duhovnikov za razširjevanje krščanstva potrebni še apostoli-verniki.

Takole piše o potrebi laičkih apostolatov papež Pij XI. v znani okrožnici »Quadragesimo anno«: »Kakor že večkrat v zgodovini Cerkve, stoji tudi sedaj nam nasproti svet, ki je po velikem delu zopet padel skoraj v popolno poganstvo. Da bi se ti sloji zopet privedli h Kristusu, ki so ga zatajili, bo treba izmed njih samih izbrati in vzgójiti Cerkvi pomožne vojščake, ki dobro poznajo nje, njih mišljenje in hotenje, in bi s prisrčno bratsko ljubeznijo dobili dohod do njih src. Prvi in neposredni apostoli delavcev morajo biti delavci, prav tako pa apostoli industrijcev in trgovcev industriji in trgovci.«

Vsak duhovnik bi moral biti vesel, ako mu hočejo laiki pomagati pri njegovem delu. Že apostoli so imeli pomočnike med verniki obojega spola. Sv. Pavel v svojih pismih vedno pozdravlja svoje zveste sodelavce. »Priporočam vam našo sestro Febo, ki je strežnica cerkve v Kenhrejah... Pozdravite Prisko in Akvila, moja pomočnika v Kristusu Jezusu... Pozdravite Marijo, ki se je za vas mnogo trudila...« (Rimlj. 14, 1—16.)

Tako so laiki skozi vso zgodovino Cerkve pomagali duhovnikom pri njihovem težavnem delu. Nasprotniki Cerkve so številni, borbeni in dobro organizirani, število duhovnikov pa je malo, pa še ti niso vsi edini, tako da imajo nasprotniki lahko delo.

Komunisti pravijo: »Krščanstvo je speč lev, gorje nam, če se prebudit!« Prebudimo se! Za vojaka je nevarnost, za katero ve, polovico manj nevarna. Katastrofa nastane le takrat, kadar ne vemo, od kod prihaja sovražnik.

Sv. oče Pij XI. je opozoril vse vernike na pretečo nevarnost, ki grozi vsemu katoliškemu svetu (mi čutimo to že na lastni koži), zato se strnimo vsi v bojno vrsto okrog našega nezmotljivega krmilarja, namestnika Kristusovega na zemlji in zmaga nam je zagotovljena. Armada sv. Cerkve pa je Katoliška akcija, ki je, da izpopolnim definicijo: sodelovanje organiziranih vernikov pri hierarhičnem apostolatu Cerkve pod vodstvom cerkvenega načelstva z namenom, da se vse zasebno, družinsko in socialno življenje osvaja za Kristusa Kralja. (Dr. A. Odar: Katekizem Katoliške akcije.)

P. ODILO:

Srce naše vere — sveta maša

Tri predpodobe

Ko se duhovnik pri sv. maši spomni odrešilnega Jezusovega dela, nadaljuje z razprostrtimi rokami: »Ozri se na te darove z milostnim in jasnim obličjem in jih sprejmi, kakor si sprejel darove svojega pravičnega služabnika Abela, daritev našega očaka Abrahama in sveto dritev, brezmadežni dar, ki ti ga je daroval tvoj veliki duhovnik Melkizedek.«

Molitev navaja tukaj tri predpodobe: daritev pravičnega Abela, »ki je daroval prvine svoje črede in Bog se je ozrl na Abela in na njegov dar« (Gen. 4, 4); daritev očaka Abrahama, ki je bila daritev volje in pokorščine prve vrste, ko je bil pripravljen žrtvovati svojega sina Izaka na gori Moriji (Gen. 22); in končno daritev kraljevega jeruzalemskega duhovnika Melkizedeka, ki je pred Abrahamovimi očmi daroval »kruh in vino« (Gen. 14, 18).

Kako naj se te tri daritve primerjajo z daritvijo sv. maše? Na dvojen način: Najprej naj bo Abelovo, Abrahamovo in Melkizedekovo daritveno razpoloženje merilo našega daritvenega razpoloženja, zakaj zdaj je za sv. Cerkev najvažnejše, da Bog milostno sprejme »sveti in neomadeževani dar«, in to je odvisno od njenega in našega daritvenega razpoloženja. Božje daritveno Jagnje je položeno v naše roke, sprejeto pa bo od nebeškega Očeta le tedaj, če bodo naše roke in naša srca čista in naš daritveni namen neoskrunjen. Zato nam morajo biti te tri predpodobe v prvi vrsti za zgled in vzor. Kot pravični in nedolžni Abel moramo biti tudi mi popolni in čisti. Kot je Abraham prinesel v svoji globoki veri in pokorščini veličasten dar — svojega sina, tako moramo tudi mi s Kristusovo daritvijo združiti svojo pokorščino in svojo vero. In v istem duhu, kot je izvrševal kraljevi duhovnik Melkizedek, izvršujmo mi kraljevo duhovništvo.

Te tri daritve so gotovo lepe predpodobe za Kristusovo daritev: Sveto pismo in cerkveni očetje poudarjajo to misel, da so ravno ti trije možje, Abel, Abraham in Melkizedek, predpodobe Kristusove in njihove daritve predpodobe Kristusove daritve na križu in na oltarju. Abel je bil od svojega brata Kajna umorjen zaradi svoje daritve, ki se je nanjo Bog milostno ozrl. Ta Abel predstavlja Kristusa, ki se je daroval na križu in je obenem duhovnik in dar. Sv. Pavel govori o Krvi Kristusovi, ki govori bolj kot kri Abelova (Hebr. 12, 24). Abelova kri je klicala po maščevanju, Kristusova pa je prosila za odpuščanje in usmiljenje.

Abraham je podoba nebeškega Očeta, ki ni prizanesel svojemu edinemu Sinu, temveč ga je dal za nas. Kakor je Izak sam znašal les, na katerem bi

moral umreti, se pustil zvezati in položiti na grmado, isto je naredil Gospod s križem. Abrahamova daritev pokorščine na gori Moriji je predpodoba pokorščine Kristusove, ki je bil pokoren svojemu nebeškemu Očetu do smrti, do smrti na križu.

Da je Melkizedek na poseben način predpodoba Kristusova, nam potrjuje psalmist, ki pravi: »Ti si duhovnik po redu Melkizedekovem« (Ps. 109). Torej ne po redu judovskih duhovnikov, ki so darovali živali, temveč po redu Melkizedekovem, ki je daroval kruh in vino.

Stopimo torej k daritvi sv. maše s čistimi rokami kot Abel, z vdano voljo kot Abraham in s kraljevim srcem kot Melkizedek in Bog se bo milostno ozrl na daritev svojega Sina.

Nebeški oltar

Zdaj sledi molitev za sprejem daritve. Mašnik jo moli globoko sklonjen in drži sklenjene roke na oltarju. Molitev se glasi:

»Ponižno te prosimo, vsemogočni Bog, naj te darove tvoj sveti angel prinese na tvoj vzvišeni oltar, pred tvoje božje veličastvo, da bomo vsi, ki od tega oltarja prejemo presveto \dagger Telo in \dagger Kri tvojega Sina, polni vsega nebeškega blagoslova in milosti. Po istem Kristusu, Gospodu našem.«

Ta molitev pomeni vrhunec vseh daritvenih molitev in je vsebinsko ena najlepših liturgičnih molitev.

Zakaj prosi ta molitev? Sveti angel božji naj prenese daritev iz zemeljskega oltarja na nebeški oltar, zakaj samo tako nam nakloni sv. daritev, ki od nje uživamo Telo in Kri Kristusovo, nebeški blagoslov in milost.

Razjasnimo malo to molitev: Skrivno razodetje omenja, da stoji v nebesih oltar, ki je na njem Jagnje kot zaklano. (6, 9.) Popisuje nam veličastno službo božjo, neko vrsto maše, ki jo opravljajo zveličani. Po drugi strani pa nam je znano iz stare zaveze, da angeli nosijo človeške molitve in dobra dela pred božji prestol: »Ko si s solzami molil, mrtve pokopaval... sem tvojo molitev prinašal Gospodu.« (Tob. 12, 12.) Te predstave združi Cerkev v prekrasno molitev in prosi, naj angeli nesejo sv. daritev na nebeški oltar, zakaj samo tista daritev, ki je v nebesih sprejeta, nam lahko na zemlji prinese milost in blagoslov. Kako velika je ta misel: medtem ko Cerkev na zemlji opravlja sv. daritev, takrat sodelujejo tudi v nebesih zveličani in iz obeh daritev skupaj smo potem deležni sadov sv. maše. Sveti angeli pa drže zvezo med tema dvema daritvama.

Sveti možje so mnenja, da pošlje Bog k sv. maši posebnega angela, ki je poleg duhovnika, kadar opravlja sv. daritev. Ta angel duhovniku pomaga in mu vodi misli in zbira njegove molitve ter jih nosi k Bogu. Nekateri trde, da je ta angel angel varuh duhovnikov, nekateri pa celo trde, da pride k maši sam sv. nadangel Mihael, ki je zaščitnik sv. Cerkve. Naj bo tako ali tako, razumljivo je, da božji Sin ne pride sam na oltar. Ko je bil Jezus rojen v Betlehemu, so prišle trume angelov z njim. Angeli so ob rojstvu božjega Sina peli slavo Bogu na višavah. Pri sv. maši med povzdigovanjem pa pride božji Sin na novo na svet, kaj nas ovira pri misli, da ne pride spremljan od množice angelov?

Molitve »Ponižno te prosimo« moli duhovnik globoko sklonjen na oltar. Besedilo samo že to skoraj zahteva. Pri besedah »na tvoj vzvišeni oltar,« mašnik oltar poljubi, kar je popolnoma razumljivo in naravno. Ko izgovarja »polni nebeškega blagoslova,« se duhovnik pokriža, kar pomeni in izrazi, da ves blagoslov presvete Evharištije pride od sv. križa.

IZ MOJE CELICE

Redovna preobleka v Novem mestu. Frančiškanska slovenska redovna provincija je dobila dva nova člana. Oba sta prišla iz Ljubljane: Sedlar Anton iz Bežigrada, Jenko Jože pa iz Šiške. Slovesnost se je vršila v novomeški samostanski cerkvi dne 6. septembra 1943. Obred preobleke je izvršil bežigradski župnik in definator p. Gabrijel Planinšek. Pri preobleki je dobil prvi novinec redovno ime Fr. Danilo, drugi pa Fr. Valerijan. Oba sta nastopila leto poskušnje. Kmalu po preobleki sta postala oba novince z drugimi kleriki begunca in sta s p. magistrom bežala v kartuzijo Pleterje. Zdaj se je noviciat zopet preselil v Novo mesto. Oba si bosta noviciat dobro zapomnila. Novinci posnemajo svojega magistra, ki je moral tudi kot novinec pred 26 leti sredi leta bežati iz Brežic v Nazarje, ker je takrat brežiški samostan porušil strahovit potres. Obema novincema želimo milost stanovitnosti. Isto želimo tudi p. magistru, da se ne bo z noviciatom tako igral in ga prenašal iz kota v kot. Pa pravi, da do tretjega gre rado! P. magister! Trikrat ste se že preselili, zdaj se pa le lepoustanite!

Sv. Bruno in sv. Frančišek sta se srečala. Sv. Bruno je ustanovitelj slavnega in strogega kartuzijanskega reda. Kdo ne pozna mogočne kartuzije v Pleterjih? Naši frančiškanski kleriki so jo docela spoznali, saj so uživali gostoljubno streho sinov sv. Brunona več mesecev. Takole je bilo:

Naši kleriki so bili lansko poletje na pohodnicah v Novem mestu. Ko so se ravno pripravljali, da se vrnejo v Ljubljano, se je zrušila italijanska kraljeva vojska. Za nekaj dni je postalo Novo mesto prestolnica komunistične republike. Kleriki so bili v veliki nevarnosti, da jih rdeči mobilizirajo za svojo slavno vojsko. To se sicer ni zgodilo, pač pa so morali na povelje in na priporočilo novomeških terencev očistiti mrtesa polno staro vojašnico, nekdanjo frančiškansko gimnazijo. Bilo je dela za več dni. Klerikom so pomagali cigani.

Novo mesto je postalo za klerike v vsakem pogledu preveč nevarno, zato so jo pobrisali iz mesta. Prvo noč so prespali na nekem seniku, naslednji dan — bilo je ravno na praznik našega očeta sv. Frančiška — pa so korakali s kovčegi na ramah po skritih stranskih potih proti kartuziji v Pleterje. Brez vsakega dovoljenja so prišli srečno do

kartuzije, ki jih je sprejela v bratski ljubezni z razprostrtimi rokami. Sv. Bruno in sv. Frančišek sta se objela.

S kleriki se je preselil iz Novega mesta tudi redovni frančiškanski noviciat z magistrom p. Salezijem in s štirimi novinci.

Sv. Bruno in sv. Frančišek
(Slikal p. Ayrald O. Cart.)

Kleriki s p. magistrum so uživali štiri mesece gostoljubje kartuzijanskega samostana in šele v februarju jim je bilo mogoče priti nazaj v Novo mesto, od koder so se srečno vrnili domov v Ljubljano. Za poznejše kroniste bo zanimivo, po kakšni poti so prišli domov: Z nemškim dovoljenjem so šli z avtom do Krškega, nato preko Zidanega mosta na Laze, Črnuče, št. Vid nad Ljubljano z vlakom, potem peš in končno s cestno železnico na Marjini trg.

Provincija ne bo mogla biti nikdar dosti hvaležna dobrim pp. kartuzijanom, da so sprejeli naše begunce pod streho. — Tudi vsem tretjerednikom, ki so molili za naše

klerike, iskren »Bog plačaj!«. Gotovo so njihove molitve pripomogle, da se je vse tako dobro izteklo.

Neslovesne obljube v Pleterjih. Kaj takega pa še ne!

V kartuzijanski cerkvi v Pleterjih se je dne 12. oktobra preteklega leta vršil obred po frančiškanskem ceremonialu. Ta dan sta namreč dva novince, klerika-begunca, kon-

Neslovesne obljube v Pleterjih

čala leto poskušnje in se zaobljubila z neslovesnimi obljubami služiti Bogu v redu sv. Frančiška. Prvi je fr. Venčeslav Svetek, drugi pa fr. Inocencij Ferjan, član Velikih Frančiškihovih križarjev.

Dvanajsti oktober je bil zares najlepši dan, za vse klerike, dan, »ki ga je naredil

Gospod«, kakor poje psalmist. Komaj smo čakali devete ure, ko je pristopil p. magister v krasnem ornatu k oltarju samostanske cerkve Presv. Trojice, ki je bil za to izredno slovesnost lepo okrašen po večjih rokah p. zakristana in našega fr. Rudolfa. Celo kip sv. Frančiška je stal nad oltarjem.

Mi smo peli »Angelsko maša«, pomagali pa so nam gg. salezijanci in štirje patri kartuzijani. Naše slovesnosti se je udeležil tudi preč. p. prior.

Po sv. maši je imel p. magister kratek nagovor, v katerem je orisal življenje redovnika — Kristusovega vojaka. Po nagovoru pa sta srečna novince pokleknila pred p. magistra in v njegove roke položila neslovesne obljube. Za tri leta sta obljubila slediti Kristusa po poti sv. Frančiška v uboštvu, čistosti in pokorščini.

»Bog vama daj mir in stanovitnost!« smo jima želeli na ta presrečni dan vsi in jima isto želimo še danes, ko sta že med našo ljubljansko kleriško družnico. Prepričani smo, da jima bo dobri Bog oboje naklonil.

Dan neslovesnih obljub bo ostal vsem klerikom v najlepšem spominu, zlasti pa obema novincema. Preč. p. prior je vsakemu poklonil lep križec, p. Ayrald pa jima je narisal lepi podobici, na katerih sta sv. Frančišek in sv. Bruno, ustanovnik kartuzijskega reda.

Izredna slovesnost bo ostala tudi kartuzijci v trajnem spominu, saj se je naš obred neslovesnih obljub vršil v kartuzijanskem samostanu prvič in po vsej verjetnosti tudi zadnjič.

Po serafinskem svetu

Nasvet podeželskega župnika. »Če bi moral še enkrat prevzeti manjšo župnijo na deželi, v kateri ni nobenega društvenega življenja, potem bi ustanovil samo eno društvo: tretji red sv. Frančiška, in sicer za one, ki hrepene po višji stopnji popolnosti. Pa tudi to brez vsakega pritiska, čisto prostovoljno. Sicer pa obstoji za mene samo eno društvo: župnija.

Društveni prostori: farna cerkev.

Društveni shodi: farna služba božja.

Društveni člani: vsi verniki brez razlike.

Društvena uniforma: posvečujoča milost božja.

Društveni znak: sveti križ.

Društvene prireditve: pogostno skupno sv. obhajilo.

Društveno udejstvovanje: krščanska ljubezen.

Društveni cilj: veselje in mir tukaj, tam pa večno zveličanje.

Te besede so vzete iz »Dušnopastirskih pisem« župnika Singerja. (Seelsorgebriefen, založba Carl Fromme, Wien.)

Ali veste, da so madžarski tretjeredniki oskrbeli tron za papeževega legata ob priliki evharističnega kongresa? V tem so videli dvojni Frančiškov simbol: ljubezen do presv. Evharistije in otroško vdanost do papeža. Papežev legat je bil, kot je znano, tedanjí kardinal Pacelli, sedanji sveti oče papež Pij XII., ki je sin sv. Frančiška v njegovem tretjem redu.

Tretjeredni apostolat med črnei. V Detroitu v Združenih državah Amerike so zračunali, da je med 30 milijoni črnecev 5 milijonov protestantov, 250.000 katoličanov, ostali so komunisti in brez vere. Detroitški tretjeredniki pa so začeli poseben apostolat: prirejati so začeli posebne večere za razgovor s črnei. Razgovori so seveda verski. Mnogi pristopajo v katehistične šole. Znano je, da v javnosti vlada naziranje o neki manjvrednosti črnega plemena. Tretjeredniki to naziranje blažijo v duhu katoliške cerkve, kjer imajo vsa plemena isto vrednost in isto stopnjo.

Ali je bil Krištof Kolumb tretjerednik? P. Frančišek Steck O. F. M. se je v Pittsburgu

na zborovanju Kolumbovih vitezov dotaknil vprašanja, ali je bil Krištof Kolumb član tretjega reda sv. Frančiška. Rekel je, da njegov življenjepisec Las Casas trdi, da je Kolumb nosil tretjeredno obleko — takrat je bila namreč še navada, da so tretjeredniki vedno nosili redovno obleko. Tudi neki Kolumbov rojak poudarja isto, da je Krištof nosil frančiškansko, to je tretjeredno obleko. Takega je videl, pravi, l. 1496. v Castile. Krištofov sin Diego pa pravi naravnost, da je bil njegov oče Krištof Kolumb član reda svetega Frančiška in da je bil pokopan v redovni obleki.

Ura molitve za duhovnike. V tretjeredni skupščini in v Gentu v Belgiji so pred leti ustanovili pobožni odsek, ki si je postavil nalogo moliti za misijonarje in za dobre duhovnike. Člani odseka molijo vsak mesec uro molitve,

darujejo v ta namen sveta obhajila, vsak dan opravijo kratko molitev, posebno pa veliko molijo za duhovnike ob kvatrnih sobotah. To dobro delo je našlo mogočen odmev po vsej Belgiji in zunaj nje. Leta 1936. je odsek štel že 20.000 članov. S posebnim pismom je papež Pij XI. 12. julija 1937 to pobožno organizacijo obdaroval z mnogimi odpustki.

P. Hilarin Felder O. M. Cap., ki ga naši bralci že dolgo poznajo po življenjepisnem svetega Frančiška, ki izhaja v našem Cvetju, je postal naslovni škof v Geri. Učeni kapucinski pater je znan daleč naokoli po svojem znanstvenem delu.

500 letnico smrti sv. Bernardina Sijenskega, velikega apostola Imena Jezusovega, obhajamo letos. Naše Cvetje bo zato letos prinašalo življenjepis tega velikega svetnika in slavnega Frančiškovega sina.

FABIAN BARCATA — A. A.:

ALBANSKA MLADENKA

Njene velike temne oči so bile preplašene, vendar pa jasne in čiste kakor studenčnica, lahko si skozi nje videl prav na dno njene duše, in niso se povesile pred išočim pogledom. Ne, si je mislil duhovnik, tu notri ni nobene krivde! — Sicer pa pozna Lelo bolje, nego si sama misli. Saj je že enkrat jasno spoznal čistost tega deviškega srca v cerkvi na Rubigu! Kakor sramežljiva mimoza se že po naravnem gonu zapira pred zlom, pred grehom, in če sploh ima kakšno napako, je ta, da je v marsikateri stvari preveč boječa in nekoliko praznoverna, saj je nihče nikoli ni učil.

»Lela,« je rekel pater, »v tvojih očeh ne preberem nobenega greha, nobene krivde!«

»Potem, gospod, pač moje oči lažejo — sem namreč velika grešnica, lahko mi verjameš.«

Spet je stal menih pred zaklenjenimi vrati te duše, kakor tedaj v cerkvi na Rubigu, spet si je moral vstop kar s silo priboriti. Vstal je, se usedel na butaro, prav pred klečečo Lelo, naredil nad njo križ, naslonil komolce na kolena, stisnil obraz v roke ter rekel: »No prav, če čutiš, da si kriva, se spovej večnemu Bogu in meni, njegovemu nevrednemu služabniku!«

Lela se je začudila in prestrašila — kaj, spovedala naj bi se?! Prišla je sem gor, ker je Mark hotel, naj prinese domov drv — na spoved je tako malo mislila kakor na srečo sploh — zdaj pa naj prizna svojo krivdo, pa ne v ljubi, tihi cerkvi na Rubigu, ampak tukaj v svetli sončni luči, v pričo vsega sveta, tukaj naj bi razodela svojo sramoto! Ne, tega ne more in ne more! Mora duhovniku povedati. Pogledala ga je, pa sedel je s sklonjeno glavo in se ni ganil. — Lelin pogled se kar ni mogel odtrgati od sklonjene menihove postave in nek notranji glas ji je razločno govoril, da v tem človeku prebiva mir, mir, ki ga je sama zgubila in ga je doslej zastonj iskala.

V duhovnikovi bližini se je v Lelini duši začelo jasni, čutila se je zbrano in v duši svetlo, kakor že dolgo ne; in kar hotela je povedati vse. Da, zaupati se hoče, morda bo pa pater tudi zdaj imel zanjo besedo tolažbe — kakor tedaj!

Začela je: »Spovem se Bogu vsemogočnemu —« naprej ni šlo. Zopet je začela mučno razdvajati in obupavati — zjokala se je.

Med jokom pa je slišala duhovnikov glas, kako njeno molitev nadaljuje in končuje.

Njegov glas je bil miren, vsako besedo je izgovoril počasi in pobožno. Toliko miru je bilo v tem glasu, toliko vzvišenega pokoja, toliko tolažilne vzpodbude, toliko neomajne vere, da se je kakor hladilno olje razlival na viharne valove njene razburkane duše in se je spet mogla zbrati.

Spovednik je očitno spoved končal, še malo počakal, potem pa rekel:

»Obtožuješ se velikega greha, praviš, da si zgubljena, vidim, kako strašno težko nosiš neko skrito bol — povej: Zakaj vendar nisi že davno prišla tja, kjer bi izgubljeni dušni mir lahko dobila nazaj in kjer se edino nahaja — zakaj nisi prišla k spovedi? Zakaj sem te moral šele iskati, da ti usilim božje usmiljenje, božje odpuščanje?«

»Gospod, bolje bi bilo zate, da si ostal doma in skrbel za druge, ki so tvojega dela in naporov vrednejši — zame Bog nima nič več odpuščanja in usmiljenja!«

»Kdo pa si ti, da si upaš govoriti take drzne besede?

Kdo si, da si upaš nasilje delati sklepom božje previdnosti in božjemu usmiljenju?

Kdo si, da si drzneš zavračati božjo milost?

Ali ni po prerokovih ustih govoril Bog sam: »Naj bodo vaši grehi rdeči kot škrlat, postali bodo beli kakor sneg?«

»Beli kakor sneg! — Ali pa morejo te besede veljati tudi pri meni, ki stojim v zvezi s peklom in od tam prejemam naročila?«

Patru je bilo, kakor da ga je kdo sunil in predramil. Dvignil je glavo ter osuplo in strme pogledal mladenko. Ta pa tega ni opazila, klečala je vase pogreznjena, sklanjala glavo in držala roke sklenjene.

Ni pa ostrmel pater Mavricij zaradi Leline čudne izjave, saj je še za trenutek ni verjel. Vsega je kriva bolna in preveč napeta domišljija in neumno praznoverje. Saj je praznoverje srečaval na vsak korak, čeprav se v Albaniji še ni dolgo mudil. Dobro se je zavedal, da je praznoverje za Albance velika nesreča, ki je nikoli zadosti ne upoštevaš. Tu pred seboj ima žalosten zgled, ki je toliko bolj prepričljiv in presunljiv, ker je mladenka mlada, ljubka in čista cvetlica, pa mora le prenašati neznosne muke.

V srce se mu je zasmililo ubogo dete, ki mora skozi tako trdo, nezasluzeno šolo trpljenja. Iz tega sočutja, iz ljubeznivega in velikega srca so mu privrele besede:

»Lela, uboga Lela, vse mi moraš povedati, slišiš, vse! Ničesar ne za molči, niti najmanjše stvarce, in jaz ti v imenu večnega Boga, čigar namestnik sem, obljubljam — mir!«

Lela je duhovnika pogledala. Oči so ji govorile o upanju in strahu. Najprej neodločno in po tihem, potem pa glasneje in jasneje je pripovedovala vse dogodke, ki so imeli nanjo tako usoden vpliv. Kako se ji je v gozdu prikazala čarovnica z volkom, kako ji je govorila strašne besede, kako je sama omedlela in se šele doma spet prebudila, o podobi Pala Gioka v ognju, v vodi in povsod, pa še o sanjah, ki jih je imela, o sanjah, ki zdaj kakor mrka in grozeča pošast obvladujejo vse njeno življenje, ki mora nanje ne-
prestano misliti, celo zdaj ta hip, ko vendar kleči pred duhovnikom in se spoveduje!

»Kakšne sanje si imela?«

»Gospod, sama ne vem; pač, toliko vem, da so bile grde in grešne, kajti moja duša je zaradi njih vsa nemirna, vest mi jih vedno očita — glej, tebi, ki si posvečen duhovnik, hočem vse tako povedati, kakor sama čutim. —

Prej se mi nikoli ni sanjalo. Z molitvijo na ustnicah sem trdno zaspala, mirno spala in nič sanjala. Smejala sem se, če so druge govorile o svojih sanjah. Te sanje so bile moje prve. Ko sem se prebudila, sem se počutila tako strto in šibko, da sem mislila: Zdaj, zdaj bom umrla. Spominjala pa sem se samo toliko, da sem se v gnusnih sanjah pečala z nekim moškim — s Palom Giokom! — Kar pa se godi od tiste noči dalje do danes in prav do tega trenutka, pa je sama nepretrgana krivda in sramota.

Teh sanj ne morem pozabiti, ne morem jih pregnati iz spomina, zoper svojo voljo jih sanjam naprej. Stojijo mi pred očmi noč in dan, doma, na polju in v gozdu, sredi dela in sredi mojih ubogih molitev — te sanje so postale moje prekletstvo, moj strašni bič!

In to dan na dan, brez konca in kraja. Kar naprej mi v ušesih donijo peklenske besede čarovnice: »V knjigi stoji zapisano, da postaneš žena Pala Gioka! Vidim njegov prekleti obraz, ki se mi roga in me povsod zasleduje, vidim njegov zli pogled, ki me prebada, me osvaja in k sebi sili, kar zdi se mi, kakor da sem v njegovi koči, ležim v njegovem naročju in me pečejo njegovi nečisti poljubi, me onečaščajo njegovi dotiki!

Kuku! Gospod, povedala sem ti, kako je v moji duši — zdaj mi pa povej, ali imaš še toliko poguma, da mi boš obetal mir in da bo moja duša postala bela ko sneg? Ali moreš tudi z eno besedico tolažiti tolikšno grešnico? Tudi zdaj še, ko sem ti povedala vse?«

Mavricij si ni vedel pomagati. Kako naj začne, kakšne besede izbere, da bo to popolnoma obupano dušo zopet postavil na noge in ji pokazal pot do nekdanje sreče in pokoja? — Eno je zatrdno vedel: Umski razlogi ne bodo opravili nič, ampak govoriti mora srečo — Bog naj mu pomaga, da poišče pravih besedi.

»Lela, povej mi po pravici in resnici: Komu verjameš bolj, meni ali pa zlobni ženski iz starega mlina?«

»Kako moreš take reči vpraševati, gospod? Tebi verjamem vse!«

»Povej mi še, kaj se ti zdi: Čigava moč je večja, moja ali moč čarovnice?«

»Tvoja je večja, mnogo večja, kajti iz nebes prihaja, čarovnica pa jo ima iz pekla.«

»Ali verjameš, da je božja vsemogočnost večja od moči hudičeve?«

»O Gospod, tvoja vprašanja me bolijo! Kako naj bi dvomila nad božjo vsemogočnostjo!«

»Dobro, Lela, zdaj pa dobro poslušaj, kaj ti bom povedal! — Čarovnica ti je rekla, da ima zate naročilo iz pekla — in ti si ji slepo verjela ter zato postala vsa nesrečna. — Jaz pa ti v imenu večnega Boga, čigar nevreden duhovnik sem, slovesno izjavljam, da pekel nima nad teboj nobene moči, ker si nedolžna ovčica v čredi božjega Pastirja! Čista in brezmadežna nevesta Kristusova si, on, tvoj božji ženin, pa te ljubi, zato te bo varoval zdaj in vselej, dokler mu ostaneš zvesta! Amen.«

Kakor tople pomladne sapice razbijejo trdo ledeno skorjo in zdrobijo okove, s katerimi je zima uklepala vso naravo, tako se je ob silnih duhovnikovih besedah razpočil strašni oklep, s katerim sta dušo mladenke stiskala praznoverje in neumna duhovna slepota.

(Dalje prihodnjič.)

VLADIMIR TOMINEC:

1. Ali se plačajo obresti, če se plačuje za pet let nazaj?

To vprašanje je stavila ena izmed članic, ki se je vpisala v Podporni odsek v letu 1935 in je tedaj plačevala mesečne prispevke deloma za nazaj deloma za naprej. Kakor je vsem dobro znano, pri Podpornem odseku ni članov in članic, ki bi imeli premoženje. Zato je mnogo onih, ki še niso povsem dokončno vplačali za pet let nazaj, kakor je bilo dovoljeno od začetka Podpornega odseka leta 1930 pa do 1. aprila 1936. Torej od 1. aprila 1936 dalje lahko plačujejo za pet let nazaj edinole tisti, ki so že začeli plačevati pred 1. aprilom 1936.

Glede obresti pa moramo povedati, da so morali obresti plačati vsi, ki so plačevali za pet let nazaj.

Ker pa bi vsi oni, kateri so začeli plačevati za nazaj od 1. aprila 1936 pa do 1. januarja 1941, to je v petih letih že lahko plačali celokupen znesek, ki je predpisan za pet let nazaj v posameznem razredu, morajo pač od 1. januarja 1941 dalje plačati tudi obresti od obresti. Od zneska, ki bi moral biti plačan do 1. januarja 1941 morajo plačati obresti, ki se izračunajo v pisarni Podpornega odseka.

Zakaj se pa prav za prav računajo obresti, bo kdo vprašal? Tem pa moramo povedati, da iz obresti plačujemo vsakomesečne stalne zneske, kar znese mesečno preko deset tisoč lir. Ta denar moramo na kak način zbrati skupaj, da ga lahko stalno vsak mesec izplačujemo.

Iz tega boste uvideli vsi, da moramo obresti računati, ker se le iz obresti vzdržuje Podporni odsek III. reda, ki sicer nima nikakih drugih dohodkov, kvečjemu, če se kaka članica spomni s kakim malim darom, da podpre to res karitativno ustanovo, ki je zrastle in je zidana samo na ljubezni do bližnjega.

Redna letna skupščina

stavbne zadruga »Mirni dom« z. z. o. j. bo v nedeljo, dne 30. aprila 1944, ob 5.30 popoldne v dvorani doma sv. Frančiška, Ljubljana VII, Černetova ul. 17 z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Branje revizorjevega poročila in rešitve revizijske zveze.
4. Odobritev sklepnega računa za poslovni leti 1942—43.
5. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka, oz. pokritju poslovne izgube.
6. Predlogi in pritožbe združnikov.
7. Sklepanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru.
8. Volitev upravnega odbora in namestnikov.
9. Volitev nadzornega odbora in namestnikov.
10. Določitev skupne vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti.
11. Slučajnosti.

Ako bi ta skupščina ob navedenem času ne bila sklepčna, bo pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki bo veljavno sklepala ne glede na število članov-združnikov.

Vabimo k udeležbi. Opozorite tovariše in tovarišice na to skupščino.

Upravni odbor.

Darovi

Za frančiškanske misijone: 2020 lir: Tretji red v Novem mestu; 2000 lir: Misijonski krožek v Novem mestu; 1000 lir: Neimenovana; 300 lir: Neimenovana (za krst zamorskih otrok na imena: Franc, Tone, Neža, Ivana, Jožef); 200 lir: Levičnik Nikolaj za krst dveh poganskih otrok na imeni Nikolaj in Jožef; 150 lir: Neimenovana (po p. Odilu); 115 lir: Neimenovana; po 100 lir: Neimenovani, N. N. (za odkup zamorskega otroka na ime Jožef), Neimenovana (za krst zamorčeka na ime Janez), Janežič N., Kveder Janez za krst poganskega otroka na ime Janez, Stele France za krst poganskega otroka na ime Frančišek; 60 lir: N. N. za krst poganskega otroka na ime Jožef Marjan; po 50 lir: Neimenovani, Neimenovana v čast sv. Tereziji, Neimenovana (po p. Angeliku), Gemec Antonija, Mrak Jerica, Udovič Ana; 32 lir: Jeločnik Avgust; 25 lir: Neimenovana; 24 lir: Trampuž N.; po 20 lir: Neimenovana, Neimenovana (po p. Angeliku), Mršnik Marija; 17 lir: preč. g. Mikuž Valentin; 15 lir: Privršek Ana; 13 lir: Neimenovana; po 12 lir: Konstantini Marija, Rakovec Marija, Židan Marija; po 10 lir: Neimenovana, Neimenovani, N. N. v čast sveti Tereziki, Cerar Janez, Kavka Helena, Medija Frančiška, Ocepek N., Stritih Fani, Strnad Marija; 9 lir: Jarh Marija; po 6 lir: Sebat Jerica, Sprohar Marijana; po 5 lir: Kopač Alojzija, Lisjak Karla; 3 lire: Kryl Franja.

Stanijol je darovala Neimenovana (po fr. Alkantaru).

Za Armado sv. Križa: 221 lir: nabrala Bizjak Frančiška, Devica Marija v Polju; 58 lir: Jenkovic Frančiška; 50 lir: nabrala Rajšek Helena, Devica Marija v Polju; po 30 lir: Jenko Marija, nabrala Ocvirk Alojzija, Devica Marija v Polju; 12 lir: Toplak Terezija; po 10 lir: Kokalj Marijana, Medija Frančiška, Mlakar Marjeta, Sterle Marija, Turk Neža, Znidaršič Ivanka; 6 lir: Štupar Ana; po 5 lir: Kavka Helena, Končar Josipina.

Za Kruh sv. Antona: 50 lir: Neimenovan; 30 lir: N. N.; 10 lir: Kavka Helena.

Za Serafiški kolegij: 50 lir: Neimenovana (po p. Angeliku).

Za Večno luč v Serafiškem kolegiju: 9 lir: preč. g. Podbregar Pavel.

Za Družbo za Sirjenje Vere: 50 lir: Neimenovana (po p. Angeliku).

Za Sklad III. reda: 50 lir: Neimenovana (po p. Angeliku).

Za Sklad Cvetja: 50 lir: Neimenovani; 32 lir: Jenko Minka; 17 lir: Bolta Marija; 15 lir: Kogoj Marija; po 12 lir: Benčina Marija, Bogataj Francka, Cerar Janez, Gorše Ivana, Kužman Matilda, Rožman Elizabeta, Verne Dora, Žlebir Franc, Znidaršič Ivanka; po 10 lir: Grebenc Terezina, Jalovec Marija, Medija Frančiška, Sterle Marija, Stritih Fani, Strnad Marija; 8 lir: Plečnik Frančiška; po 7 lir: Beguš Marija, Centrih Frančiška, Čik Terezija, Hauptman Frančiška, Kogovšek Pavla, Kovačič Marija, Livk Stefka, Logar Marija, Marinč Jožefa, Mlinarič Julka, Repnik Frančiška, Roblek Marica, Slana Katarina, Slana Roza, Tavčar Frančiška, Umek Antonija, Wessner Josipina, Zime Angela; po 6 lir: Sebat Jerica, Šumi Emilija; po 5 lir: preč. g. Golf Anton, Nagode Marija, preč. g. Pavlin Jernej, Sajevec Angela, Virjent Cecilija, Virjent Marija, Zupančič Rezka; po 4 lire: Neimenovani preč. g. duhovnik, Battelino Magdalena, Židan Marija; po 3 lire: Založnik Frančiška, Zorko Angela; po 2 liri: Mnogi.

Vsem dobrotnikom Bog povrni z nebeškimi darovi!

Poverjeniki Cvetja

so pridobili nove naročnike, in sicer:

29: Župni urad Rovte nad Logatec, in Jurca Katarina, istotam; 30: Skerlep Albina, Ježica; 5: Ocvirk Alojzija, Devica Marija v Polju; po 1: † Dular Marija, Ljubljana, Leben Frančiška, Horjul, Smrke Marija, Ježica, Zupančič Terezija, Ljubljana.

Novi naročniki

Albreht Alojzija, Dečman Alojzija, Dolenc Frančiška, Eiletz Julijana, Erjavec Marija, Erjavec Roza, Gabrovšek Ivana, Gančar Veronika, Gnejzda Katinka, Gostinčar Meta, Hočvar Frančiška, Jereb Jožefa, Jeršič Zofija, č. S. M. Kerubina, Kranje Ana, Križnar Bogomila, Logar Frančiška, Lukan Rozalija, Lukša Slavica, Mrlak Frančiška, Pivk Marijana, Povšin Fanči, Ramovž Frančiška, Rudolf Marijana, Sernik Marija, Sitar Marija, Slabe Marija, Trkman Terezija, Uran Andrej, Verbič Veronika, Zajc Marija, Zorc Frančiška, Zupančič Frančiška.

Zahvala

V. M. se zahvaljuje Brezmadežnemu Srcu Marijinemu in škofu Frideriku Baragi za uslišano molitev.

Nove knjige

Posvetitev družin brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Založil škofijski odbor peterih prvih sobot v Ljubljani. Str. 107. Cena 6 lir.

Uvodne besede je knjižici napisal prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman, iz katerih je razviden njen pomen in njena važnost. »Slovenske družine! Preberite to knjižico in

premisli jo in dajte prostora brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Marija ho slovenski narod rešila, če se bo dal rešiti — rešila ga bo po njegovih družinah. Kako? S tem, da se družine posveté Njenemu brezmadežnemu Srcu in v duhu te posvetitve žive. Storite tako! Resno se posvetite in po Marijini obljubi bo tudi nam zasijala spet doba miru.«

Knjižico bi mogli po njeni vsebini razdeliti v tri dele. V prvem delu nam kaže neimenovani pisatelj družino, ki naj bi bila po božji zamisli košček izgubljenega raja, vrt življenja od Očeta zasajen, po Sinu urejen in po sv. Duhu posvečen. V taki družini je temelj družinske sreče Bog, ki ukazuje spoštovanje, ljubezen in pokorščino. Žal, da danes mnoge družine stoje ob razvalinah svoje družinske sreče, ki jo je uničil greh: preklinjanje, pijača, nepokorščina otrok, prepiri in razprtije, skrunitev zakona in komunizem.

Drugemu delu bi mogli dati naslov: Marija in družina. Marija želi, da ji odpre vrata svojega doma vsaka slovenska družina in se ji posveti ne zaradi Nje same, temveč Jezusa bi rada prinesla v vsako družino in z Jezusom njegovo kraljestvo milosti, miru, resnice, pravice in ljubezni. Marijino naročilo posvetitve družin v Fatimi priporoča naš nadpastir, želi sveti oče in hoče Bog. Posvetitev družine je izraz globoke vdanosti Mariji, tople hvaležnosti, trdnega zaupanja in vztrajne volje posnemati njene kreposti. Nato sledi navodilo za pripravo na posvetitev, obred posvetitve s posvetilno molitvijo družine; za posvetitev otrok in otročičev sta posebni molitvi. Na izvršeno posvetitev naj bi družino neprestano spominjal domači oltarček in jo opominjal, da naj hodi v šolo Marijinega Srca, kjer jo Srce Marijino uči ljubezni do bližnjega, veselja do dela, vdanosti v voljo božjo, ponižnosti in skromnosti. V zadnjem poglavju drugega dela pa so razložene dolžnosti Marijinemu Srcu posvečenih družin.

V tretjem delu obsega nekaj družinskih molitev, med njimi litanije brezmadežnega Srca Marijinega in pesmi: O, Marija, naša ljuba Mati in Lepa si, lepa si roža Marija.

Vsaka slovenska družina naj bi to knjižico prebrala in se tako poučila o posvetitvi Srcu Marijinemu in se zanjo odločila. Posebno pa morajo vsebino knjižice poznati apostoli posvetitve družin, med katerimi naj bi častno mesto zavzemali otroci sv. Frančiška.

Knjižico toplo priporočamo!

Anton Sfiligoj

Ljubljana

Frančiškanska ulica (poleg frančiškanske cerkve)

ima vedno na zalogi:

Devocionalije:

Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. — Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. — Svetinjice iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). — Rožne vence domačega izdelka. — Podobice, za 100 od Lir 4.— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

Molitvenike, slike, pisarniške potrebščine:

Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.